

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szorosos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, április 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Ferenc Ferdinánd trónbeszéde.
- Politikusok mint hírlapírók.
- A román népoktatás újjászervezése.
- Fogház egy eljegyzési hírért.
- Arad második sporttelepe.
- A trónörökös budapesti délelőtti.
- A főhercegnő tartásdíja.
- Keresik Martinovics sírját.

A harmadik sovány esztendő.

Arad, április 29.

A gazdasági életnek vannak zajos és csöndes tragédiái. A lármás színjátékok a börzén indulnak meg, a viharos áresések nyomán, amelyekből a bukások erednek és néha egy-egy öngyilkosság adja a felvonás végét. Azután hasonló tragédiák erednek egyéb fizetésképtelenségek és összeomlások formájában, amelyekből olyan nagy része volt az országnak az elmúlt két esztendőben.

A csöndes tragédiák a szántóföldeken vannak és a hőseik a sorsukat csöndesen viselő, szomorú parasztok és kisgazdák. Ezekről kevesebb a hír, de a tragikum, amely bennük megnyilatkozik, annál szomorubb, mert azokra is veszedelmet jelent, akik ma nézői a tragédiának.

A külsőségei az ilyen szomorújátéknak csak abból állanak, hogy a

gazdák újra fölszántják a földet. A termés, alig hogy a fejét a tavaszi földből kiütötte, oly ijesztően keveset ígér, hogy a paraszt inkább újra fölszántja a földet. Fömládozza az elhintett vetőmagot, az őszi munkát és újra beleönti a magot, meg a munkát a kegyetlen földbe, hogy valamit megmentesen magának a megélhetésre. A merre a vasut, a kocsit vezet, mindenütt nyomai vannak a ritka, szomorú vetésnek és a fölszántott földeknek. És elemi csapások, szárazság, jég nélkül is az a kilátás áll előttünk, hogy az országnak rossz termése lesz.

A gazdasági válság alatt — így mondták, — a paraszt volt az erőssége az országnak. A kereskedelem, az ipar, a melytől a hitelt elvonták, meggingott, de a parasztnak megvolt a földje, a keresete és ez volt a tartalék, a mely az egész ország gazdasági életét táplálta, az ellenállás erejét megadta. És ez megnyilatkozott abban, hogy a mialatt mindennek az értéke csökkent, a mialatt minden szinte eladhatatlanná vált, a föld ára aránylag legkevésbé szállott le. Máskor az iparos-állam volt az álmunk, — most örültünk, hogy gazdaország lettünk.

Mikor pedig az év elejével láttuk, hogy az elviselhetetlen állapotok javulása nem következik be, azzal erősítettük magunkat, hogy egy jó termés mindent helyrehoz és kipótol. A

külföldi pénzt, a mely a háborúk oszlása után se tért vissza hozzánk, az elmaradt vállalkozásokat, a befagyott építkezéseket, — szóval mindent, a minek a hiánya éhezővé teszi az országot, mindent kárpótolni fog a föld, a májusi eső és a júniusi nap.

Ez a — mondhatni utolsó — remény és kihunyóban van. A májusi esőt be se kell várni, Péter Pál napjáig nem lehet reménykedni, — a földből kiütő kis kalászkok a legtöbb helyen sovány, kaszára se érdemes termőre vallanak. A csüggedő paraszt újra eke alá fogja a földet, a buza ára pedig szökik, magasra szökik, előhírnökéül annak, hogy a teljes pénztelenség tetejébe a fokozott drágaság ül az ország nyakára. Vajjon elbirja-e?

A csöndes tragédiák közé tartozik az is, hogy a gazdák egy része föl se szántja a hűtlen talajt, hanem bucsut vesz a földjétől, otthagyja a hitelezői nyakán, kivándorol, hogy az Ujvilágban kiizzadott keresetből valaha visszavegye, urja megszerezze magának.

Megdöbentő kilátások ezek, — és ha a tavasz, a nyár még javíthat valamit rajtunk, azt a kárpótlást, a melyet a bő terméstől vártak, nem lehet remélni. Az országnak a legnagyobb takarékosagra, óvatosságra van szüksége, hogy immár a harmadik szűk esztendőt is el tudja viselni.

Figurák.

Írta: Török Gyula.

A gyárban égszínkéék frakkot és halvány-rózsaszín nadrágot adtak reája. Mellére piros rózsát tűztek, a harisnyája makulátlan fehér maradt és a fél topánját ragyogó feketére lakkosták. Halovány és előkelő arccskáján két oldalt rózsás foltok pirultak, száját egyenként élénk karminfolt jelezte, zöld kalapja alól pedig előtűntek fekete fűrtjai. Abban az esztendőben ő volt a legsikerültebb porcellán gavallér. A művész, aki szeretettel és becézó gondnal tervezte, festette alakját, könyezett az örömtől, mikor a zománczó kemencéből kiemelte. Kezei közé vette, ahogyan a drága madárkakat szokás és megszokolta a homlokát.

— Ez a legszebb, — mondta, — ez a legkedvesebb mind között. Tíz év óta nem alkotam ilyet.

A gyáros gondosan megtörölgette a kabátja ujjával a kék frakkot és odaállította az íróasztalára. Műértő szemekkel mustrálgatta és mosolygott, mert tetszett neki is a porcellán gavallér. De azután hirtelen elkomolyodott. Megnézte előlről, hátulról a rokokó-ruhás urat és a fejét csóválgatta.

— Milyen furcsa, — igazította meg vastagüvegű pápaszemét, — vagy talán csak nekem tűnik fel? Mintha valami hidegséget árasztana az egész figura.

A háta mögött álló művész kék munkáskötényébe törölgette hirtelen megizzadt tenyereit.

— Lehetetlen ... Lehetetlen, — vélekedett

tisztelettel. — Alig hiszem, hogy más is ridegnek látná. Sokat fáradtam vele, minden kis ráncvetődésre ügyeltem és nem kiméltem a festéket sem tőle.

A gyáros már ismét szeliden mosolygott.

— Akkor bizonyára csak tévedek, — mondta vigasztaló hangon, — vagy talán csak a pápaszemem miatt látom rosszul. Tessék elküldeni a főüzletbe.

A gavallér finom alakja ott állott a kirkatban. Gödösen és előkelő tartásban feszítette meg lábait az előkelő helyen és keményen nézett a járókelőknek a szemébe, akik szájátva bámulták. Nem sokáig nézhette lefitymáló mosolylyal a lábainál álldogáló közönségesebb alakokat. Egy vidám este a kirkat előtt haladt el a királyi hercegisasszony és amikor a kékfrakkos gavallért megpillantotta, tapsolt örömeiben.

— Gyönyörű! Jaj, de bájos figura. Ezt haza akarom vinni!

Vacsora után már ott állott a porcellán gavallér az aranyrámás, velencei tükör alatt. A halványkék színű márványlap tükrében nézegette magát, mert csinosan és takarosan akart beállítani a többi figurák társaságába. Tökéletesen meg volt elégedve magával és amint körülhordozta csillogó szemeit, a társaságot sem találta utolsóinak. Középen egy magas óra állott, amelynek fehér lapja zöld, zománczott tojásba volt illesztve. A talpzata aranyosan csillogott és a tetejében egy empire koronát helyeztek. Belső szerkezete acélosan csengett és szigorú számjegyei tiszteletet parancsoltak.

— Ön Sèvresből jött, — szokta volt mondani, — egyenesen a királyi palota számára készítettek.

Most, hogy új alak jelent meg a társaságban, rideg és tartózkodó módort erőltetett magára. A lábánál, a jobb sarokban, pufók kinnai gyerekek játszottak szembekötődít egy zöld pagoda körül. Hancurozásuk zaja nagyon bosszantotta a zománcos órát, aki méltatlankodva fordult a Drezdában készült elefánthoz:

— Ah, — ketyegte, hogy a kékfrakkos gavallér is hallhatta, — ezek a mandulaszemű kölykök halálra bosszantják az embert. Ha már nem becülik a származásomat, legalább a koromat tisztelnék. Hiszen karácsonykor lesz százhusz éve, hogy idekerültem.

— És milyen sok tisztesség érte azóta, — hízelt az elefánt, amely mindössze hét éves volt.

— Istenkém, — pengett elérzékenyülten a zománcos óra, — ön igazán a finom lelek közé tartozik. Nézze azt a feketepettyes dalmáciai kutyát. A multkor is megugatott, pedig engem már megdicsért a mostani király nagyapja is. Egyszer egy költő verset írt hozzám és a szépművészetek minisztere összecsapta a kezeit csodálatában, mikor először látott.

A kékfrakkossal szemben egy mandolinos leány ült, apró virágos szoknyájában. A gavallér, aki aszfaltbetyárokhoz illő pillanásokkal nézte végig a szelid leánykát, végig hallgatta az óra ketyegését, azután megjegyezte:

Ferenc Ferdinánd trónbeszéde.

(A delegációk ünnepélyes megnyitása. — Szükszavú nyilatkozat.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 29.

A budai királyi vár és környékének előkelő csöndjét ma délelőtt sok színben csillogó ünnepi parádé zaja verte föl. Ferenc Ferdinánd trónörökös királyi herceg bevonulása a várba még csöndben, látnivalókra éhes közönség nélkül történt meg a kora reggeli órában, mire azonban a delegációk fogadására került a sor, a Szentgyörgy-teret a kíváncsiaknak már százai lepték el, akiket szakadatlanul hordott a Várba a sikló.

Felvonulnak a delegátusok.

Előbb, féltíz órakor, az osztrák delegátusokat fogadta a trónörökös. Felvonulásuk nagy családása volt a csillogáshoz szokott magyar szemnek. Jöttek kétlovas és egylovas bérkosikon, volt, aki bérautón és volt, aki gyalog. Feltűnően sok volt közöttük az uniformis, de csaknem annyi a Ferenc József-kabát, sőt *Mistitz* delegátus, a *Zillerthal* képviselője — tiroli népviseletben tisztelgett a felső urnál.

A magyarok kivonulása, persze, már sokkal különb volt, csillogó értékben gazdagabb, festői színben pompázóbb. A kormánypárti delegátusok, kivétel nélkül magyar díszben, karddal az országháza egyik delegációs termének a vesztibüljében gyülekeztek. Már fél tíz órakor megérkezett *Zichy Ágost* gróf, majd *Lukács László* érkezett, aztán sorban *Beöthy László*, *Pap Géza* báró, *Teleki Sándor* gróf és a többiek mind, hiánytalanul, képviselőházi és főrendiházi delegátusok egyaránt. A felsőbb klerust *Szmrecsányi Lajos* egri érsek képviselte vörös talárjában. Az ellenzéki delegátusok közül egy sem jött el a Házbá, közülük csak négyen mentek el a trónbeszéd meghallgatására és lakásukról hajtottak föl a Várba. A négy ellenzéki delegátus: *Károlyi Mihály* gróf, *Rakovszky István*, *Rakovszky Béla* és *Hadik Béla* gróf.

Háromnegyed tíz órakor az országházban összegyűlt delegátusok bevonultak a magyar delegáció termébe, a hol *Zichy Ágost* gróf fölolvasta a trónörököshez intézendő beszédet, melyet a jelenvoltak megjegyzés nélkül tudomásul vettek.

Tíz órakor aztán autókra és pompás magánfogatokra ültek a magyar delegátusok és a díszes sereg, mely úgy csillogott a napfényben, mint egy vértess ezred, az Erzsébet-hídon át fölvonult Budára.

A közönséget, mely autón, kocsin utána ment a díszes menetnek, a Vár Szent György-terti kapujáig engedték. Itt rendőrök kordonja állott, benn a Várban pedig a 70. gyalogezred díszőrsége fogadta a delegátusokat.

Az osztrák delegátusok negyedtizenegykor, a magyarok pedig háromnegyed tizenegykor hagyták el a Várat.

A trónörökös megérkezése.

Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös ma reggel 6 óra 25 perckor érkezett a keleti pályaudvaron Budapestre. Kiséretében voltak *Rumerskirch* báró főudvarmester és *Markó* sorhajóhadnagy. A királyi herceg fogadására a pályaudvaron megjelentek: *Tolnay Kornél*, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának elnöke és *Boda Dezső* dr. főkapitány. A trónörökös felhajtattott a királyi palotába, a hol *Pálffy Miklós* herceg magyarországi udvarnagy, *Nepaldeck Vilmos* Frigyes udvari tanácsos, udvari szertartási igazgató és *Róth Alajos* várkapitány jelentek meg fogadására. Az üdvözlés után a trónörökös visszavonult a palota krisztinavárosi szárnyában berendezett lakosztályába.

A harcias osztrák delegáció.

A delegációkat őfelsége képviselőjében *Ferenc Ferdinánd* királyi herceg délelőtt fogadta a királyi palotában. Előbb az osztrák delegáció tagjai jelentek meg, akik a királyi várak szertartási helyiségeinek fehértermében gyülekeztek össze tíz órára. Innen *Pálffy Miklós* herceg magyarországi udvarnagy és *Nepaldeck* udvari szertartási igazgató vezetésével a kihallgatási terembe vonultak és a trón előtt félkörben sorakoztak. A kihallgatási te-

remben már előzően megjelentek a közös miniszterek, *Stögkh* gróf osztrák miniszterelnök, *Lanckoronski* gróf főkamarászmester, a testőrkapitányok: *Auersperg* gróf, *Gaudernak* és *Üxkül-Gyllenband* gróf, valamint a trónörökös főudvarmestere: *Rumerskirch* báró.

Lanckoronski gróf főkamarászmester ezután jelentést tett Ferenc Ferdinánd király hercegnek, aki belépett a kihallgatási terembe s az emelvényre ment, ahol megállott a trónszék előtt.

Erre *Sulva-Taroucca* gróf elnök a delegáció tagjai előtt állva a következő beszédet intézte ő felségéhez:

Császári és királyi felség! Ő felsége hívását követve egybegyűlt és megjelenik itt ma a Reichsrat delegációja, hogy mindenekelőtt a legmagasabb trón számolya előtt a változatlan ragaszkodás, hűség és szeretet amaz érzelmeinek kifejezését adjon, amelyek minden jó osztrák lelkében élnek és amelyek azt az erős kapcsolatot képezik, amely a monarchia népét szeretett császárukkal és urukkal, valamint a legmagasabb dinasztiaival fölbonthatatlanul kapcsolja egybe.

Ő császári és királyi apostoli felsége kegyes volt császári és királyi fenségéidet helyettesítésével megbízni. Az osztrák delegáció császári és királyi fenségéidet ezen a helyen az őszinte tisztelet érzelmeivel hódolatteljesen üdvözlöli és bátorodik azt a kérést intézni császári és királyi fenségéidhez, hogy legyen kegyes a delegáció hódolatát ő császári és királyi apostoli felségének tudomására hozni. A legutóbbi delegációs ülészek óta

enyhülés állott be a nemzetközi helyzetben. A keleti égbolton főtornyosult nehéz zivatar-felhők elvonultak, de még korai volna a jövőbe való rózsás kilátásról beszélni.

A hármas-szövetség politikája az európai béke érdekében jótékonyan érvényesült s orommel lehet megállapítani, hogy a hármas-szövetség államai között az egymás iránt való barátságos viszony ismét kölcsönösen mélyebb és szilárdabb lett. A szövetségi hűség teljes és őszinte fentartása mellett hasznosnak és szükségesnek látszik az az igyekezet, hogy minden hatalomhoz bizalmas viszonyt tartunk fenn, illetve minden hatalommal ilyen viszonyt teremtsünk, hogy ily módon a nemzetközi politikában létező ellentétek kiegyenlítéséhez hozzájáruljunk és Európában a békét biztosítsuk. Mi Ausztriában mindnyájan őszintén ki-

— Milyen utálatosak a vén fecsegők. Azal dicsekednek, amiről nem is lehetnek, az éveikkel.

A vén óra sértődötten és hivatalos ridegséggel mutatott a koronája felé, az elefánt rémülten forgatta apró fekete szemét. Egy pár pillanatig csend volt a tükör alatt, amelynek ezüstszerű lapján távoli fények csillogtak. A feketepettyes kutya alázatosan huzódott a gavallér háta mögé, a pápaszemes doktor nagyot köszönt háromszögletű kalapjával az új figúra felé, és egy pirosszemű szerezsen, aki fehér paripát ugratott zöld gyepen, tiszteletteljesen jegyezte meg:

— Nagyon csinos fiu, nagyon bátor leány lehet. Kár, hogy nincsen kardja.

— Bizony takaros gyerek, — felelte egy kövér, öreg dáma, — olyan, mintha skatulyából húzták volna ki.

Általában véve örült mindenki, hogy a nagyképű, hatalmasodó órat ilyen szegyen érte. Egy kis meisseni virágáros leányka vidáman kacagott, mint egy kis ezüst harang és csak egy kámzsás öreg barát emelte fel a szavát a kékrakkos ellen:

— Tiszteld az öregeket, — dörmögte kettenként, — tiszteld a becsületben megvénülteket.

— De szentatyám, — mosolygott a gavallér és ismét a mandolinos leány felé tekintett, — hogy tiszteljem én ezt a sévresi aggastyánt? Hiszen százhusz éves és csak tizenkettőt tud számolni.

Most már mindenki nevetett, még az elefánt is. Az öreg óra egy szót sem szólt, de szívében úgy forrt a keserűség minduntalan, hogy rugója hirtelen elpattant. Fájdalmas dörrenés hangzott a csendes szobában és nyomban utána megállott a finom gépezet acélos csen-

gése. A románcos óra fehér lapja sáppadtan, élettelenül bámult a szemközti aranyos tapétákra.

— Ah, — sikoltott a kövér öregasszony, — meghalt? Megölték szegényt.

Az orvos hátratólta háromszögletes kalapját és fontoskodva fogta az öreg sévresi pulzusát. Majd hátralépett és ahogyan a színházba látta a harmadik felvonás végén, fájdalmasan intett:

— Vége! Itt nem segíthet már a tudomány.

A barát a kezét tördelte:

— Legalább abszolvációt adhattam volna neki. Szegény úgy halt meg, mint egy pogány.

A meisseni leányka pirosra sirta kék szemét a meghatottságtól és ezen az estén nem nézett a liladolmányos huszárra, aki ágaskodó paripán feszített a szomszédos polcon. Ejfélt volt: a kínai gyerekek aludni tértek. A hold benézett az ablakon és nappali fényességet varázsolt a márványlapra. Az ótükör üvegéről nézett a hold kepe és épen a kékrakkos arcába ragyogott. A halott óra üveges szeméi szomorúan bámultak a holdsugáros éjszakába. Féllelmetes és furcsa pillanatok voltak ezek: a halványkék márványlap társadalma berzadva hallgatta egy távoli szoba órájának a zengését. Mindenki a gavallért nézte, aki mosolygott és vidám maradt továbbra is. Sőt engyenesen duhaj kedve támadt.

— Hölgyeim és uraim, — kiáltotta, — azt hiszem, hogy legjobb lenne egy négyest táncolni. Ejfélt elmúlt, némsókára virrad: ez a mi időnk.

A kámzsás barát vérfagyasztó hangon dörgött:

— Halott van a házban!

— Ugyan kérem, ne érzelegjünk. Százhusz esztendő volt, épen eleget élt. Nyugodjék bé-

kében! Uraim és hölgyeim, lesznek szivesek felállani a négyeshez?

A mandolinos leánykával szemben álló fuvolás fiúhoz fordult ezután a kékrakkos:

— A fuvolás ur lesz szives a beharangozót játszani.

Es mert senki sem mert mozdulni, ő maga kezdte a táncot. Karját nyújtotta a mandolinos leánynak:

— Szép-kisasszony, — hajolt meg udvariasan, — szabad kérnem?

— Oh, — rebegte a leány, — nekem vőlegényem van.

— Ki az a tökfilkó?

— A fuvolás.

— Párhajra hívom és leszúrom!

— Oh, ne tessék, — könyezett a leány, — inkább táncolok.

A párok lassankint verődtek össze, de a végén mégis csak megkezdődött a tánc. A kövér néni az elefánttal állott föl, a meisseni leányka a pénzes-zsákokon ülő bankárral táncolt, az orvos a barátnak nyújtotta a karját, a szegény fuvolás meg fujta elkeseredve, véres, zuzott szívvel. A kékrakkos fekete topánja villogott a sima márvány fölött. Magához ölelte a mandolinos leány derekát és mikor az óra sötét árnyékához érték, kármin ajkával végigperzselte a táncosnője tejfehér arcocskáját.

— Istenem, — sóhajtott a leány, — mit tett velem, hiszen vőlegényem van.

— Szeretlek, — sugta a gavallér — és te is szeretni fogsz?

A mandolinos leány reszketett és forró tagokkal táncolt a kékrakkos karjai között.

— Ah, — sóhajtott még szomoruban, — uram, nekem vőlegényem van.

— Megölöm, sugta még közelebről a gavallér. — Leszúrom biztosan.

vánjuk a békét; mi óhajtjuk a békét, mert szükségünk van rá, hogy ama gazdasági károkból, amelyeket nekünk a közelmúlt krízisei okoztak, kiláboljunk; mert szükségünk van rá, hogy lassankint Ausztriának összes, öfelsege jóságos uralkodása alatt egyesült népeinek a lehetőséget biztosítsuk, hogy a monarchia határain belül gazdasági jólétük és kulturális fejlődésük mellett megelégedéssel éljenek.

Mint hogy mi a békét óhajtjuk, nem zárkozhatunk el ama szükségszerűség elől, hogy dicső hadseregünket és flottánkat időszerűen kiépítsük és erősségét és harc képességét fentartsuk. Eme belátással vetettek számot Ausztria népei, bármily súlyosan érezzék is az ezzel kapcsolatos terheket és még további áldozatokra is készek, de meg fogják hozni e hazafias áldozatokat erős bizalommal és annak biztos elvárásával, hogy idején gondoskodás történik minderről, ami a monarchia hatalmi állásának fentartásához szükséges.

Aggresszív politikától Ausztria távol áll, senki sem óhajtja közülnök, de egyrészt a hatalmakhoz való jó viszonyunkra való tekintettel, másrészt pedig

erőnk tudatában, a mely egy erős harcképes hadseregen alapszik, kívánhatni véljük, hogy azok a határainkon megismétlődő jelenségek, a melyek bennünket nem engednek nyugalomhoz jutni, megszűntessenek,

és hogy szomszédos országainkban rosszakaratu szomszédok által akár hivatalosan, akár nem hivatalosan folytatott osztrákellenes propaganda ellen teljes energiával lépünk föl, hogy Ausztria népei zavartalanul örülhessenek a béke áldásainak.

Szilárd bizalommal, öfelsegének a nehéz időkben bevált békeszeretete iránt és abban a meggyőződésben, hogy azok az áldozatok, a melyek a haderők kiépítésére igényeltetnek, a melynek fentartása és biztosítása a béke szolgálatában kell hogy álljon és hogy flottánknak császári és királyi felséged energikus és céltudatos támogatásával előmozdított kiépítése politikai és gazdasági érdekeinknek a Középtengeren való kiépítésére szolgáltasson; a delegáció kötelességükön fogja munkáját megkezdeni.

Kérjük a Mindenhatót, hogy szeretett császárukat és királyunkat és a császári házat áldja s óvja meg és tartsa meg népei javára, a melyek iránta alázatos hűséggel, szeretettel és ragaszkodással viseltetnek.

A trónörökös a beszéd elhangzása után felolvasta válaszáat, amelyet később a magyar delegáció előtt megismételt. A trónbeszéd után a trónörökös elhagyta a termet és az osztrák delegátusok eloszlottak.

A magyar delegáció fogadtatása.

Féltizenegy órakor ment végbe a magyar delegáció tagjainak ünnepies fogadtatásra. A fogadtatás alkalmával a kihallgatási teremben a trónemlévény balsarkánál Tisza István gróf miniszterelnök foglalt helyet; megjelentek továbbá a közös miniszterek. Festetics Vilmos gróf magyar királyi főkamaramester, a testőrség kapitányai és a trónörökös főudvarmestere. A magyar delegátusok is a szertartási helyiségnek fehér termében gyűltek össze s Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnagy és Nepalleck udvari szertartási főigazgató vezetésével vonultak be a kihallgatási terembe.

A trón előtt félkörben álló delegátusok élén Zichy Agost gróf elnök a következő beszédet intézte a trónörököshöz:

— Császári és királyi Fenség! Mély megilletődéssel értesültünk koronás apostoli királyunk gyengékedéséről, mely megakadályozta eljövételét s midőn ezennel ö felsége magas trónja előtt megjelentünk, hogy annak számolyához alattvalói hódolatunk és tántorithatatlan hűségünk kifejezését lerakjuk, mindenekelőtt hódolattaljesen arra kérjük császári és királyi felségedet, hogy e hódolatunk tolmácsa lenni kegyeskedjék, kifejezve legbensőbb érzelmeinket koronás királyunk magas hogyléte iránt s lelkünk forró óhaját, hogy mielőbb friss erőben és egészségben láthassuk viszont édes hazánkban.

Az országos bizottság ülészekai gyors egymásutánban követik egymást s most is hűségesen és lelkiismeretesen fogjuk letárgyalni azon előterjesztéseket, melyeket ö felsége közös minisztériuma elének terjeszt. S habár mély aggodalommal tölt el az adózó polgárok súlyos anyagi helyzete, nem fogunk megfélekedni arról, a mivel országunk hatalmi állásának és a trón tekintélyének tartozunk.

A politikai látóhatár, mely folyton ébrentartja aggodalmainkat, nyugodtabb színekben tárul föl előttünk.

A véres háborúk és ádáz harcok, melyek a Balkán félszigeten dühöngtek, lecsendesedtek s lassanként az a remény virrad föl, hogy a Balkán népei ki-fogják használni az áldásokat, melyeket csakis tartós béke nyújthat nekik. S

ha itt-ott lobbannak is föl nemzetiségi összecsapások, mégis megnyugtatót kell meritenünk az egyöntetű jóindulatból, amelyet Európa minden állama a Balkán országai irányában tanúsít. Megnyugvást a jó viszonyból, mely monarchiánk és Európa többi államai közt létezik s azon szilárd összetartásból, mely a hármasszövetség alapját képezi.

A szövetséges társak hű magaviselete s ama baráti látogatások, melyekkel a német birodalom császára felséges királyunkat fölkeresi, mind megannyi megnyilvánulással a békeszeretethez és összetartáshoz, melyek jótékonyan és csillapítólag hatnak kedélyeinkre.

Hálatalt szívvel és lelkesedéssel tekintünk tehát föl

apostoli királyunk magasztos személyére, aki a legsúlyosabb viszonyok közt képes volt nekünk a békét fentartani.

Ezta békeszeretetet a világtörténelem fogja megörökíteni; ez sugározza át egész dicső uralkodását s ez találjon visszhangra minden alattvalója keblében. Adja az ég, hogy felséges királyunk áldásos uralkodásával még számos éven át boldogítsa hű népét. És most hazafias érzelmeiktől áthatva, hódolattaljesen üdvözljük császári és királyi felségedet s kifejezést adva hazaszeretetünknek és a trón iránt való hűségnek, szívünk mélyéből éltetjük!

A trónörökös nyilatkozatai.

Az üdvözlésre Ferenc Ferdinánd királyi herceg a következő beszédet olvasta föl válaszul:

— Ö császári és apostoli királyi felsége azzal a kitüntető megbizással méltóztatott meg-tisztelni, hogy legmagasabb személyét a mai napon képviseljem. Öszinte megelégedéssel vettem felséges uralkodónk fenkölt személye iránti hűségök és ragaszkodásuk biztosítását és nem fogom elmulasztani hódolatukat ö felsége előtt tolmácsolni. Az országos bizottságok legutóbbi ülészekése óta

a nemzetközi helyzet feszültségében újabb lényeges enyhülés állott be.

Ö felsége kormánya a legszorosabb érintkezésben szövetségeseinkkel arra törekszik, hogy az összes kabinetekkel lehetőleg bizalomteljes viszonyt ápolva az európai béke fentar-

Es újra az óra mögé subantak: a zöld cilindres ur erős karja röpitette a leányt. Mikor harmadszor tüntek el a tükör és az óra között, a szegény kis mandolinos egészen meg-szédült.

— Szeretsz? — kérdezte a gavallér és megcsókolta.

— Uram, — könyezett a leány és vissza adta a csókot.

— Szeretsz!

A leány zokogott.

— Igen.

— Miért?

— Nem tudom, de te ugy tudsz csókolni... De ugy, hogy majd meghalok.

A fuvolás látta és hallotta mindezt. Mikor vége volt a nótának, szépen megörölte a hangszerét és oda vágta a kékrakkos arcába.

— Ön egy közönséges kalandor!

A gavallér gunyosan és hidegen mosolygott: a kihívást elfogadta. Másnap megtörtént a párbaj: a szerencsétlen fuvolás elbukott, amint előre ugrott és letört a feje, mert a nyakát nagyon is vékonyra találták szegénynek gyurni. Ettől a pillanattól kezdve félelmetes hirneve kezdett lenni a kékrakkos gavallérnak. A zománcos órát elvitték a márványlapról és ö került a helyére. A doktor még mélyebbre emelte a kalapját előtte, az elefánt túlkölt a tiszteletére, a dalmáciai kutya a farkát csóválta, a szerezesen csak neki ugratta a fehér paripát és a liladolmányos huszár is szalutált feléje egy izben. A kövér bankárt letaszította a pénzeszákjairól és azontul ö intézte a pénzkölcsönzések műveleteit. A kínai gyerekeket az öreg, kövér néni gondjaira bízta és szövetet gyártatott velük hold sugárból. A kész árut azután eladta drága pénzért.

Egy éjszakára nyitma maradtak az ablakok. Lent virágoztak a jázminok és buja lehetők betódult a szobába is. A mandolinos leány a kezei közé temette az arcát és zokogott. Göröcsösen és fájdalmasan sirt és hangja belecsengett a nagy éjszakába.

— Miért sirsz? — kérdezte a dalmáciai kutya.

— Oh sóhajtott a leányka — te azt ugy sem érted. Szégyenben vagyok és a kékrakkos tudni sem akar rólam.

A dalmáciai elrohant és egy pár perc mulva visszatért. Egy kis porcellán nyulacskaát hozott a szájában.

— Na — mondta — ennek csak örvendezni fogsz?

— Látod, hogy nem érted. Nézd csak: a kékrakkos már a meisseninek udvarol és a gyermeke a szívem alatt.

A szegény kis mandolinos leány sirt állhatatosan. Apró fehér porcellánkönyeket sirt és a könyei halkán csilingelve peregtek a márványra. Hajnal felé még hallotta sirni az öreg néni. A leány felsóhajtott:

— Nem maradhatok szégyenben...

Es másnap reggel apró oserepeket sepertek össze a parketról: a mandolinos leány fehér tagjait.

A história nemsokára megismétlődött a meisseneni leánykával is és akkor az orvos, aki gavallér hírében állott, nem tudta magát tovább türtöztetni, odafordult tehát a mosolygó gavallérhoz:

— Uram, — kiáltotta remegő hangon, — ön egy kegyetlen kutya!

A kékrakkos csak nevetett.

— Uram, — mondta fájdalmasan a doktor, — önnek nincs szive!

— Nekem? — mosolygott gunyosan a

gavallér. — Nekem mindenem van. Én gazdag vagyok.

Benyult a mellénye mögé, de a következő pillanatban megdöbbenve tántorodott meg: tényleg nem volt szive. Nyomban leszállott a márványlapról és bekopogtatott a gyáros-hoz:

— Uram — lármázott — önök becsaptak engemet. Kibocsátottak és szivet nem mellékeltek hozzám.

A gyáros gondolkozott egy kicsit, azután behívta a művészt.

— Tetszik látni, én mondtam annak idején, hogy valami baj van. Most itt van ez a kékrakkos ur és a szivet követeli.

— Lehetetlen, lehetetlen, — hebegett a művész. — Pedig biztosan emlékszem, hogy elkészítettem a szivet is.

Kiszaladt és öt perc mulva diadalmasan rontott be. Az ujjai közé csiptetve hozott egy csepp piros porcellán szivet.

— Ez az, — mondta, — már a multkor is gondolkoztam rajta, hogy ki hagyhatta itt.

A kékrakkos bepakkoltatta a szivet, köszönt és elment. Este büszkén állott az orvos elé.

— Na, öregem, itt van a szivem. Legyen szives kapcsolja be.

Az orvos szépen és lelkiismeretesen bekapcsolta a mellény mögé a piros porcellán-darabot. Ebben a pillanatban azonban forogva érezte maga körül a világot a kékrakkos. Belenézett a tükörbe és utálatosnak, hidegnek érezte az arcát, az alakját kellemetlennek, a tartását nyeglének látta. Szégyelte magát, hogy a szegény, öreg orvos olyan mélyen meghajolt előtte, a kis kínai gyerekek

tásában és megszilárdításában közreműködjék. Vilmos albán fejedelem trónralépése biztosítékot nyújt az új fejedelemség kedvező fejlődéséhez. A fenséges uralkodót 6 császári és apostoli királyi Felségének legjobb kívánatai kísérik békés, kulturális munkájában.

A hadsereg szükséglete a rendes keretek közt mozog. Tekintettel a gyors haladásra, mely az összes államok hajóhadának fejlődésében mutatkozik, haditengerészetünk további fejlesztésére nagyobb hitel igénybevétele vált elkerülhetetlenné. Az új boszniai és hercegovinai vasutak építésének megkezdésével elodázhatatlan hadászati és közgazdasági szükségletek nyernek kielégítést.

Ő császári és királyi apostoli Felsége legkegyelmesebben megbizni méltóztatott, hogy Önöknek teljes bizalmát fejezzem ki mindenkor tanúsított áldozatkészségükhöz és hazafias buzgalmukhoz, s midőn Önöket a legszivesebben üdvözlöm, egyttal munkálkodásukhoz legjobb sikert kívánok.

A trónbeszéd felolvasása után a trónörökös visszavonult a belső terembe.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Lucaciu László kivándorlási pöre. Mint az *Aradi Közlöny* megírta, az aradi kir. ügyészség kivándorlásra csábító tiltott hirdetés közléséért vádat emelt Lucaciu László dr. lafalusi lelkész és Nichim György a megszünt Tribuna kiadója ellen s az aradi törvényszék mindkettőjüket büntetésnek találva, január 13-án tartott tárgyalásán Lukáciu és Nichim és 140—140 korona pénzbüntetésre ítélte. A lafalusi lelkész ugyanis 1909. márciusában beküldte a Tribunának azt a hirdetést, amely Lucaciu Amerikában élő fiának kivándorlási irodáját ajánlja. A hirdetés azonban csak szeptember 17-én jelent meg. Felelősség folytan most foglalkozott a pörrel a nagyváradi tábla Molnár Géza kuriai bíró elnöklétével ítélező tanácsa. Lucaciu László azzal védekezett, hogy a hirdetés nem kivándorlásra csábít, hanem hálára kötelezi azokat, akik kénytelenek kivándorolni, mert tanácsot és utbaigazítást ad nekik a vállalat, mely a magyarországi román főpapság hozzájárulásával alakult, hogy az Amerikába vándorolt románokat segítse. A nagyvá-

ráspadtnak fonták a holdsugarakat. Sajogni érezte a belsejét, mikor rájuk tekintett. Mióta éjjel munkára fogták őket, alig lehetett rájuk ismerni. A hold sütött, a jázminok helyett rózsák küldték illatukat a nyitott ablakon át a kékrakkos felé. A vagyontól megfosztott bankár alakját látta maga előtt elszurranni és a kertből mandolin pengetés hangjai szállottak az illatos éjszakában. Hirtelen maga előtt látta a porcellángavallér a mandolinos leányt, látta a könyes arcát, kisírt szemét. Feléje villant fehér karja és keble hőszíne. Hallotta a szelíd hangját. Hiába ragyogtak az aranyos rácsok feléje, hiába fényelt a selyemtapéta a falon. A csillár kristályainak a fénye sem deríthette fel. Lehajította a fejét és akkor a meissenai leány piros ajka mosolygott feléje. A torkát szorongatta a keserű érzés, a mellében rettenetesen fájt valami. A két drága teremtségre gondolt, azokra, akik miatta mentek el a szalonból a rettenetes személtárába. Most olyan jó lett volna megölelni valamelyiküket és elpanaszolni, hogy a világ rettenetes sivár és szomorú. A személtárához nyult és nedvességet érzett a keze fejen: a könyei folytak. Elhagyottnak, nyomorultnak érezte magát és a mellében egyre türelmetlenebb, facsaróbb fájdalmat érzett. Benyult tehát a mellénye mögé, hogy megtudja, miye fáj.

A szive akadt a kezébe.

És ekkor hirtelen kirántotta a melléből a kis porcelláncsészét és messze eldobta magától. A piros porcellán szív halkan csendülve hullott a kék márványra.

A feketepettyes dalmáciai eb éppen arra szaladt. Mikor meglátta a piros szívet, hirtelen bekapta és megette.

radi tárgyaláson Zigre Miklós dr. védő rámutatott még arra is, hogy Lucaciu a hirdetés szövegét 1909. március 20-án küldte be, amikor az 1909. II. törvénycikk, amely a kivándorlási hirdetések közlését tiltja, nem lépett életbe, a kiadóhivatal azonban csak a törvény életbeléptetése után közölte a hirdetést. A tábla Nichim Györgyre vonatkozólag jóváhagyta az elsőbíró-ság ítéletét, Lucaciu László dr-t azonban a vád- és következményei alól felmentette.

Berchtold expozéja.

— Békét hirdet a külügyminiszter. —
Európa bástyája Balkán határán. — A
monarchia „más világrészekben“.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 29.

A delegációt megnyitó királyi beszéd és a külügyminiszternek azt kiegészítő expozéja örvendetes tudomására hozza a monarchia közvéleményének, hogy a nemzetközi helyzet a balkáni zavarok óta erősen javult. A külügyminiszter előadásából kiveszül, hogy valamennyi nagyhatalomnak békés a szándéka és a béke fentartásának ez az általános óhaja az, ami mindenekelőtt megnyugtató hatással lesz az egész országra. Az expozé egy békeminiszter beszéde, aki politikai és gazdasági érdekeink megóvása mellett monarchiánk misszióját abban látja, hogy a balkáni határon a nyugalomnak és rendnek védővára legyen.

Az expozé.

A magyar delegáció albizottsága ma délután hat órakor Berzeviczy Albert elnökle alatt ülést tartott, amelyen az ellenzéki delegátusok közül csak Károlyi Mihály gróf és Windisch-Graetz herceg jelentek meg. Az elnök megnyitva az ülést felkérte a külügyminisztert, hogy tartsa meg expozéját.

— Azok után a mozgalmas idők után, — kezdte nagy figyelem mellett Berchtold — amelyeket a tisztelt delegáció fóruma előtt a külpolitikai helyzetről utoljára tett összefoglaló kijelentéseim visszatükröztek, az általános békeóhaj befolyása következtében a nemzetközi vonatkozásokban beállott az érezhető nyugalomnak egy periódusa.

Az albán bonyodalmak.

Albániának önálló állammá való alakulása Vilmos hercegnek trónralépésével befejeztetett és az a körülmény, hogy az új fejedelmet az albán nép osztatlan lelkesedéssel fogadta és hogy az összes nagyhatalmak barátságosan üdvözlötték, kedvező előjele annak, hogy missziója sikerülni fog. Az albániai területek teljes kiürítése lényegesen tisztább helyzetet teremt és módot ad egyrészt az albán kormány-nak arra, hogy területein ismét helyreállítsa a rendet, másrészt a kívülállókat megfoszta a görög kormány magatartása körül táplált illuzióktól.

A Balkán államok.

Szerbia a Balkánkrízis alatt újból megbizonyosodhatott arról, hogy messzemenő előzékenységgel vagyunk kifejlődése iránt. Ha e tekintetben a megértés még nem is teljes, ez ne tántorítson el bennünket attól az irányzattól, hogy saját érdekeink természetesen megóvása mellett a legbarátságosabb vonatkozásokat tart-suk fenn a szomszédos királysággal.

Elmondta ezután, hogy a többi Balkán államokkal is jó viszonyban él a monarchia.

Romániában a Balkánkrízis alatt és után olyan áramlatok voltak észlelhetők, amelyek — valószínűleg félreértve a krízis alatt tanúsított

magatartásunkat — időközönként a monarchia elleni barátságatlan jellegű öltöttek. Ha nem is akarunk szemet hunyni az előbb említett törekvések felett, meg vagyunk győződve róla, hogy a szomszédos királyságban egyetlenegy komoly politikus sincs, aki kockára tenné azokat a nagy előnyöket, amelyek a monarchiával eddig fentartott barátságos viszonyból az országra hárultak. A jelenlegi román kormány már ismételen kifejezte azt az őszinte törekvését, hogy a jövőben is fentartsa kölcsönös vonatkozásainak eddigi bizalomteljes jellegét.

A hármasszövetség és hármasszövetség.

Áttérve a nagyhatalmakhoz való viszonyunkra, mindenekelőtt hangsúlyozni kívánom, hogy a hármasszövetség, amely a balkáni krízis változékonyságában újból bebizonyította szilárdságát, változatlanul alapja maradt külpolitikánknak. Abban a szerencsében részesültem, hogy Abbáziában üdvözölhettem az olasz külügyminisztert. Az ismételt megbeszélések, amelyekre ez a találkozás alkalmat adott, megerősítették bennem azt a meggyőződést, hogy a közel keleten beállott változások új érdekközösségeket teremtettek a két szövetséges állam között, s hogy a mindkét részről idáig inaugurált politika tovább vezet bennünket a közös munkában az eddig követett úton.

A politikai egyensúly szisztémájára nem mulott el a nagyhatalmak között minden utóhatás nélkül a balkáni krízis. Habár a két hatalmi kör mint ilyen továbbra is fenáll és ez a szisztéma az európai kérdések tárgyalásában mint azelőtt, úgy most is megnyilatkozik, mégis bizonyos feszültség vált érezhetővé ezen a téren.

A külügyminiszter megemlékezett Angliához, Oroszországhoz és franciaországhoz való barátságos viszonyunkról, majd ismertette a monarchia fontos szerepét az európai béke fentartásában.

Új gazdasági források — más világrészben.

Az ellenségeskedések után, amelyeknek a balkáni krízis forró napjaiban ki voltunk téve amiatt, mert a monarchia legelőnyösebb létérdekeit megóvtuk, a józan ítélőképesség mindinkább elismeri, hogy monarchiánk a közel Keleten közvetlen kapuink előtt dúló általános felfordulás korszakában mint erősen konzervatív hatalmi tényező, mint a rend és a nyugalom eleme, mint a béke bástyája lépett fel. Hogy az állandóan fegyverkező Európa szívében továbbra is megtarthassuk ezt a szerepünket, nagy áldozatkészségre van szükség és a mértékadó állami és társadalmi tényezők feladata kettőzött gondossággal elősegíteni közgazdasági tevékenységünk kiterjesztését. Amennyiben ez a külügyminiszteriumtól függ, felvilágosítás, buzdítás, támogatás által részben közvetlenül, részben az alant közegok útján igyekezni fognak a hazai vállalkozási kedvet a külföldre kiterjeszteni. Idegen világrészekben, ahol az európai hatalmak már évtizedek óta hasznot hajtottak maguknak, széles területek gazdasági kitérása új értékeket alkotott, új horizontokat nyitott meg, amelyek a teremtő működésnek nálunk is munkát és hasznot helyeznek kilátásba. Örömmel tölt el, hogy a monarchiában is növekvő érdeklődés mutatkozik eziránt, olyan érdeklődés, amely remélhetőleg mindég intenzívebb, mindég gyümölcsözőbb lesz.

Az expozé után az elnök javaslatára elhatározta a bizottság, hogy az expozé feletti vitát május 11-én indítja meg s addigra a bizottság üléseit elnapolja.

Fogház egy eljegyzési hírért.

(A tanító tréfája. — Különös bosszu.)

Fővárosi tudósítónálól.

Budapest, április 29.

Csukur Péter temesmegyei tanító haragos viszonyban élt a faluja másik tanítójával, Sebesen Istvánnal. Állandó volt a civakodás a két tanító és családja között. Mikor egy ízben Sebesen Csukur feleségét is megsértette, ez bosszút esküdött és egészen különös módját találta ki annak, hogyan bosszantsa meg haragosát. Levelet írt az aradi *Poporul Roman* szerkesztőségének és kérte, közöljék az eljegyzési hírt, hogy Csobu Péter nagybirtokos eljegyezte Sebesen Kornéliát, Sebesen István tanító leányát. Az eljegyzési hír megjelent az újságban és kínos feltűnést keltett a faluban, mert a tanítókisasszony vőlegényeként feltüntetett „nagybirtokos” nem volt más, mint a község kánásza, egy szegény, földhözragadt rut ember. A tanító ur azonban még a bosszúállásnak ezzel a különös módjával sem érte be, annyira tetszett neki az ötlet, hogy megismételte.

Levelet írt a Szászvároson megjelenő *Libertate* című román hetilapnak is, melylyel azt a hírt közölte, hogy Kerpecsán György első sapkakereskedő jegyezte el Sebesen Kornéliát. Ez az eljegyzési hír is megjelent és fokozta az első kellemetlenséget, mert a második vőlegény egy félkegyelmű foltozó szűcs, a falusi gyerekek csufolódásának középpontja.

A két kínos és bántó eljegyzési hír miatt Sebesen Kornélia bűnvádi följelentést tett Csukur Péter tanító ellen becsületsértés miatt. Tanítótársai is ellene fordultak és elmozdították a temesmegyei tanítóegyesületben viselt pénztárosi tisztségétől. A tanítókisasszony elpanaszolta följelentésében, hogy öt egyéni becsületesében mélyen sérti a két eljegyzési hír, mely félkegyelmű emberekkel hozta házassági vonatkozásba és olyan kellemetlenséget okozott neki, hogy igazi házassága is füstbement. A törvényszéki tárgyaláson Csukur tanítóval védekezett, hogy az egész csak rossz tréfa volt, de nem büncselekmény és ő csak azért követte el, hogy megbosszulja azt a sok kellemetlenséget, amit az öreg Sebesen okozott neki. A törvényszék nem fogadta el ezt a védekezést, megállapította a tanító bűnösségét és az enyhítő szakasz alkalmazásával összesen háromszázhusz korona pénzbüntetésre ítélte.

A temesvári ítélőtábla, ahová az ügy mindkét fél felebbezése folytán került, jóváhagyta az elsőbíróóság ítéletét, csupán egy rendelkezését változtatta meg. Kimondta ugyanis a tábla, hogy a *pénzbüntetés a két lap kaucióját közösen terheli*. Az ítélet ellen semmiféle panaszt jelentett be a főmagánvádló tanítókisasszony. Azzal érvelt, hogy ha a táblai ítélet megmarad, ő nem szerzett Csukur Péterrel semmiféle elégtételt. A tábla ugyanis enyhítő körülményeket vett figyelembe és azért nem szabott ki fogházbüntetést, mert ebben az esetben a tanító állását veszthette volna. De a pénzbüntetést a lapok kauciójából vonják le, a költségek behatáthatatlanok és így a tanító a sértésekért semmiképpen nem bűnhődött volna.

Ezt a semmiségi panaszt tárgyalták ma a Kuria az első büntető tanácsban. A Kuria *Stipi* Károly koronaügyész-helyettes előterjesztése alapján

megváltoztatta a két elsőbíróóság ítéletét és Csukur Pétert egy hónapi fogházra ítélte.

A kiszabott nyolevan korona mellékbüntetést meghagyta a Kuria, mely ítéletében ki-

mondta, hogy a tanító cselekménye oly súlyos becsületsértés alá esik, hogy enyhítő körülményt nem lehetett figyelembe venni és a kilencvenkettedik paragrafus nem alkalmazható.

**A trónörökös
budapesti délelőttije.**

(Rövidre szabott látogatás. — Beszélgetés a magyar delegátusokkal.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 29.

Hat óra huszöt perckor, szóval hajnalban, a Bruckon át jövő rendes bécsi személyvonaton rendkívüli és ritka vendég érkezett a keleti pályaudvaron Budapestre: Ferenc Ferdinánd főherceg, a trónörökös. Őfelsége utoljára három esztendővel ezelőtt volt Budapesten, akkor is a delegációk megnyitására helyettesítette a királyt és akkor is egészen rövid időt töltött leendő fő- és székvárosában. Ma is mindössze hét és fél órát töltött itt, reggel félhétkor érkezett és délután kettőkor már elutazott. A keleti pályaudvar udvari várótermét már hat órára egészen rendbehozták, kitalakították, a fényes csillárokat felgyújtották. A perronon szélességben és hosszúságban az udvari váróterem előtt piros bársony szőnyegeket vontak fel, a vonat érkezéséig fehér pokróccal takarták le, nehogy idegen cipők érjék, mielőtt a főherceg rálépne. Megvárták, amíg az utolsó környékbeli vonatok is megérkeztek, aztán jobbról és balról elzárták az utat, diszruhás rendőrök kordont vontak és hátrább külön kordonnal zárták el a vonatról leszállók útját, azokét, akik a főherceggel egy vonaton jöttek, nehogy megzavarják a trónörökös és kíséretének kivonulását.

A trónörökös intézkedett úgy, hogy egészen egyszerű fogadása legyen és ezért volt az, hogy amint különben az uralkodó érkezésénél szokásos, a főváros képviselője nem jelent meg a perronon a fenség fogadására. Az államvasutak részéről Tolnay Kornél elnök-igazgató és a rendőrség képviselőjében Boda Dezső dr. főkapitány jelent meg, mindössze ők ketten fogadták a főherceget. Tolnay is, Boda is, fekete szalon-kabátban, citünderben. Tolnay Kornél balkarjára felkötötte a vasutas-jelvényt: a piros karszallagot, rajta a szárnyas kerékkel. A vonat pillanatnyi pontossággal érkezett.

— Méltóságos elnök-igazgató urnak alászan jelentem: a 11-es bécsi személyvonat a pályaudvarra érkezett — jelentette az állomásfőnök.

Már látni is lehetett a Ferdinánd-híd alatt az újrendszerű, óriás mozdonyt, amint lassan gördült be a pályaudvar üveg-csarnoka alá. Egy postatiszt érkezett most és félreállt a váróterem ajtajában. A kezében egy rózsaszín selyem-papírba csomagolt nagy levél, lebélyegezve és mezeimezve: Ferenc Ferdinánd ő császári és királyi fenségének Konopistba. A posta nem továbbította a levelet, elfogta a reggeli szortírozásnál s a postatiszt most azért állt az ajtóba, hogy itt kézbesítse a levelet a főhercegnek. A *Pester Lloyd* ma reggeli száma volt benne.

Amint a trónörökös leszállt a vonatról, először az államvasutak elnökigazgatója felé fordult. A trónörökös kezét nyújtott, amire Tolnay mélyen meghajolt és így szólt:

— Tolnay Kornél, az államvasutak elnökigazgatója a legalázatosabban bemutatkozik császári és királyi Fenségédnek.

A trónörökös, akiről látszott, hogy nem ismeri Tolnayt, figyelemmel fogadta a bemu-

tatózást, aztán néhány szót váltott az elnök-igazgatóval.

— Őfelsége — mondotta magyarul a trónörökös — rendkívül sajnálja, hogy betegsége miatt nem jöhetett el személyesen Budapestre. Tegnap audiencián voltam a felséges urnál és mondhatom, hogy nagyon jól érezte magát és a biztos gyógyulás útján van.

Ezután a főkapitányhoz fordult Ferenc Ferdinánd és a fogadtatás rövid aktusa után udvari hintón a várba hajtatott.

Ferenc Ferdinánd azt a pár órát, amíg Budapesten volt, abban a lakosztályban töltötte, amely József főherceg palotájával szemben van. Szemben a trónteremmel van ez az appartement. Az udvari személyzet gyönyörűen feldiszitotta a lakást. A magyar delegátusok a trónbeszéd után testületileg átvonultak a trónörökös lakására, ahol egy kitett ivre írták nevüket. Károlyi Mihály gróf nem ment ide, mert nyomban a fogadtatás után eltávozott a Várból.

A trónörökös a delegációk fogadtatása előtt külön kihallgatáson fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt. Az audiencia egészen rövid volt, tíz percig tartott. Tisza után Stürgkh Alajos gróf osztrák miniszterelnököt fogadta a trónörökös hatperces kihallgatáson.

A delegációk ünnepélyes megnyitására — amiről külön cikkben adunk számot — a trónbeszéd után Ferenc Ferdinánd trónörökös rövid cercelet tartott. Először Zichy Ágost grófhhoz lépett, akitől megkérdezte, meddig tart a delegáció tanácskozása.

— Valószínűleg nem tart sokáig Fenség — válaszolt az elnök.

A trónörökös ezután a király betegségről beszélt.

— Tegnap voltam őfelségénél — mondotta — örvedetesen javul az állapota, jól érzi magát. Még egy kicsit köhög ugyan, de láza egyáltalán nincsen.

Még a saját feleségéről és gyermekeiről beszélt a trónörökös.

Elmondotta, hogy kisfiának, Miksa hercegnek középfülgyulladás volt, majd így folytatta:

— Miramaréban nagyon jól éreztem magamat és különösen nagyon megörültem a német császár látogatásának.

Azután Beöthy Lászlót, a delegáció alelnökét szólította meg.

— Hova való az elnök ur? — kérdezte.

— Bihari vagyok — felelt Beöthy.

— Ismerem Bihart, már vadásztam ott, — mondta a trónörökös.

Végül megemlítette a főherceg, hogy Beöthy Lászlóra mint kereskedelmi miniszterre emlékszik és megkérdezte tőle, volt-e már Brioniban, ahol ő nagyon szeret lenni. Ezután meghajította magát a delegációs urak előtt és visszavonult.

A trónörökös láthatóan jó hatást tett. Mielőtt ovációban részesítették a delegátusok s az éljenzés nyomán derűsre vált az arca. Ferenc Ferdinánd déleceg alakján magyar tábornoki ruha feszült. A Szent István-rend nagycsillagát tűzte ki mellére. Mielőtt a trónbeszéd felolvasásába fogott volna, meghajolt. A delegátusoknak föltűnt, hogy a trónörökös kissé nyúlankabb és határozottan fiatalos külsejű. A kísérete viszont, amely őfelsége udvarához tartozik, csupa öreg ur, mintegy riktó ellentétül a javakorbéli trónörököshöz. A trónbeszédet igen folyamatosan, zökkenők nélkül olvasta fel, föltűnt azonban nyitramegyei tótos kiejtése. Ez onnét van, hogy magyar nevelője, Lányi József püspök maga is tótos akcentussal beszél.

Ferenc Ferdinánd trónörökös ma délelőtt féltenként órákor meglátogatta József királyi herceget Szent György-téri palotájában és ezzel viszonzta a főherceg reggeli vizitjét. A látogatás után a trónörökös visszatért a királyi palotába és félegy órákor elköltötte villásreggelijét. Pontosan két órákor kellett volna visszaindulnia Bécs felé a nyugati pályaudvarról, azonban ez a pontosság némi szépséghibát szenvedett. A trónörökös *nyolc perccel később jelent meg a nyugati pályaudvaron*, ahonnan a pontban két órákor induló gyorsvonattal kellett volna elutaznia. A trónörökös, akit nagy közönség várt és éljenzett, mosolyogva lépett Tolnay Kornélhoz:

— *Nagyon igénybe vett a délelőtt, azért késtem.* Remélem, hogy ezt a nyolc perces késést behozza a vonat Bécsig és késés nélkül érkezem meg.

Tolnay biztosította a trónörökösöt, hogy a magyar vonalakon nyolc perccel könnyen hoznak be a vonatokat. A trónörökös ezután felszállt szalonkocsijába és a vonat, mely zsufolva volt utasokkal, két óra nyolc perccel kigördült a pályaudvarról. A közönség éljenzett, a trónörökös szalutált, ezzel a pesti látogatás végét ért.

Politikusok mint hírlapírók.

(A miniszterelnök cikkei. — Hogyan dolgoznak az ellenzéki vezérek.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 29.

Egy magyar hírlapíró sem foglalkoztatja irásaival annyit a közvélemény érdeklődését, mint Tisza István gróf miniszterelnök, aki — miután már ez előtt is írt cikkeket az Ujságba, a Magyar Figyelőbe — most hétről-hétre megírja politikai cikkét az Igazmondó-ba. Már az maga is szokatlan, hogy egy miniszterelnök állandóan cikkeket ír. Még szokatlanabb, hogy néplapban ír; az meg egyenesen példátlan, hogy e néplap minden számába ír és amikor egyszer mégis elmulasztja köteles heti penzumát, már ez a mulasztás is szenzációs vezércikk téma, elsőrangú, politikai esemény, amelyet regisztrálnak a világlapok és belőle következtetéseket vonnak le.

Tisza István, mint hírlapíró is elsőrangú. Ez a vasember, akinek lehetetlen munkabírását és energiáját senki kétségbe nem vonja, ma talán a világ legtöbbet dolgozó embere. Délelőtt a parlamentben, delegációban, bizottságokban tárgyal, délből minisztériumában fogadja azokat, akik nála audienciára jelentkeztek — és fogad mindenkit a legjelentéktelenebb ügyben is — délután minisztereivel tanácskozik; este aktákat intéz el, privátlevelekre válaszol — ha neki fog: egy nap alatt elintéz 30—40 levelet — éjszaka javaslatokat olvas, közben Bécsbe utazgat, deputációkat fogad, banketteken, gyűléseken szónokol s emellett hetenkint pontosan szállítja a cikkét is.

Hírlapírói kötelezettségét szigorúan veszi. Minden hétfőn értesíti az Igazmondó szerkesztőjét, Lándor Tivadart, hogy kedden vagy szerdán küldi a cikkét, ha nincs Pesten, Bécsből vagy Gesztről hétfőn este pontosan érkezik a távirat:

Sándor szerkesztő Budapest
Cikk szerdán érkezik Tisza

Pontosan kedden, vagy szerdán délre ott is a kézirat. Még sohasem késett. Évekkel ezelőtt maga írta az Ujság számára cikkeit. Iv-papírosokra, hosszukás, tetszetős, de nem köny-

nyen olvasható betűket. Most gyorsírónak diktálja, aki ezután legépeli és a legépelt példányt Tisza átolvassa. A hibákat kikorrigálja és nagy ritkán töröl vagy beleszur még valamit.

Egy igazmondó cikk lediktálása nála 25—30 perc. Kevés gondolkodás után úgy diktálja, mintha szónokolna, folyamatosan, hangsúlyozva, de gondolkodási szünetek nélkül. Írásai ezért hatnak oly közvetlenül, mintha valamilyik beszédét olvasná az ember.

Tiszán kívül ma alig van vezető államférfi, aki nem írna. *Andrássy Gyula* gróf a Magyar Hírlap állandó cikkezője, *Károlyi Mihály* gróf a Magyarország-é, *Kossuth Ferenc* a Budapest-é, *Polónyi Géza* és *Mezőssy Béla* a Pesti Napló-é. Ezenkívül mindezek irnak gyakorta a Pesti Hírlap-ba Vázsonyival együtt és Apponyi talán minden ellenzéki lapba ír egyszer-egyszer.

Andrássy Gyula, gépbe diktál. Rendkívül megfontolja, amit leírat. Egy-egy mondatot ötször is kitöröltet és amikor már készen van a dolgozat, ismét átírja ugyanazt a mondatot. Előfordul, hogy egy szó ötször-hatszor át van huzva és új szóval helyettesítve, amíg a kegyelmes hírlapíró kollégá eltalálta a helyes kifejezést. Írásai azért oly precízek, hogy soha egy félreérthető kijelentést, egy vitára alkalmat adó, kevésbé szerencsés kifejezést nem tartalmaznak.

Apponyi gyorsan ír, ritkán diktál. Kézírata tiszta, rendez, írása gondos. Törítés, áthúzás alig található cikkeiben. Ő bizonyosan egyest kapott annak idején írásbeli dolgozatainak külalakjára. — *Károlyi* szintén maga szeret írni, igen ritkán diktálja cikkeket gyorsíróknak. Apró papírszeletekre ír és mindig levonatot kér, amelyet maga korrigál ki a leggondosabban. Sohasem „szállít” az nap. A szerkesztőnek legalább egy nappal a „szállítás” előtt meg kell nála rendelkeznie a cikkeket. — *Polónyi Géza* nagy kék, ügyvédi fogalmazvány papírosra írja cikkeit. Szintén gyors munkás. Írása azonban nem rendez és egy-két pácni mindig van cikkei kéziratán.

Kossuth Ferenc mindig diktál. Csak az iv féloldalára szabad gépelni, a másik oldalra írja az utólagos javításokat. A javítások gyakran többet tesznek ki a cikknél. — *Vázsonyi* ugyancsak diktál. Fel-alá járva, vagy a kanapén heverészve mondja tollba a cikkét, közben skrupulusai szoktak lenni s újra megbeszéli megírni való anyagát. Sokat töröl és újra írat. Neki megy a leglassabban az írás, négy-öt óra is eltelik, amíg kibocsátja kezéből a cikket.

A legbohémebb munka a *Mezőssy Béláé*: dirib-darab papírokra, pincéri számoló cédulákra, boríték kifordított belsejére, elszakított ivpapír-töredékekre ír, arra, ami épen a keze ügyébe esik, igen gyorsan és olvashatatlan betűkkel. Cikkei azonban ötletes, zszurnalista munkái. Ha nagybirtokos és nyugalmazott államtitkár nem lenne, — jó szerkesztő keze alatt kitűnő hírlapíró válnék belőle.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Mérnök és Építész Egylet tagjai szokásos havi társas vacsorával egybekötött összejövetelüket legközelebb május hó 2-án szombaton a Központi Szálloda külön termében tartják meg, melyre úgy a helybeli, mint a vidéki tagok ez uton is meghívhatnak. Vacsora kezdete este 8 órákor.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Timár Liza, színijáték. (C. bérlet.)
Péntek: Cigányprimás, operette. Kovács Lili, a pozsonyi színház szubrett-primadonnájának vendégfelléptével. (A. bérlet.)

Szombat: Suhanc, operette. Kovács Lili, a pozsonyi színház szubrett-primadonnájának vendégfelléptével. (B. bérlet.)

Vasárnap: Mozikirály, operette. Kovács Lili, a pozsonyi színház szubrett-primadonnájának vendégfelléptével. (C. bérlet.)

* *Ottenberg-induló*. *Zellner Sándor* a 33. gyalogezred zenekarának szorgalmas és ambiciózus karmestere, akit Aradon mint komponistát is előnyösen ismernek, újabb indulót komponált, amelyet Ottenberg Tivadar udvari tanácsosnak ajánlott és Ottenberg-indulónak nevezett el.

* *Krudy Gyula* a kiváló novellairó ma Aradra érkezett és néhány napot tölt el a városban.

* *A színház közlései*. *Timár Liza* harmadszor. Kétségtelenül megállapítható, hogy az idei szezon legnagyobb sikerét Bródy Sándor darabja, a *Timár Liza* érte el. Az eddigi két előadás zsufolt nézőtér, zenekaros ház előtt folyt le s hogy a harmadik, a csütörtöki előadásnak a külső képe is ugyanilyen lesz, mutatja a közönség nagy érdeklődése, amelynek eredménye az, hogy immár a *Timár Liza* csütörtöki előadására korlátolt számban kaphatók már jegyek.

Kovács Lili az aradi színházban. Pénteken kezdi meg három napos vendégjátékát az aradi színházban *Kovács Lili*, a pozsonyiak kitűnő szubrett-primadonnája. *Kovács Lili* pénteken a *Cigányprimás* Sáriójában kezdi meg vendégszereplését Aradon, szombaton a *Suhanc*, vasárnap este pedig a *Mozikirály* fő női szerepét játssza.

Böském lesz a következő hét operette-bemutatója. A kedves melódiájú csapongó zene mellett a trükkök egész tömege terkitja a darabot, amely s ez egészen bizonyos, sokáig kedvelt műsorszámá lesz a színpadnak.

Vasárnap délután *Bakonyi-Huszka* kedves pesti operetteje, a *Nemtudomka* kerül színre. Az operetteben, amely eddigi előadásaival mind nagy sikert aratott, ezúttal is *Pataky* és *Diósy* játsszák a főbb szerepeket.

Este nyolc órákor kezdődnek péntektől, május elsejétől a színházi előadások. Az igazgatóság a melegebb időjárásra való tekintettel, de meg méltányolva a közönség kívánságát, elhatározta, hogy a színházi előadások kezdetét egy felórával kitolja: s így a színházi előadások kezdési ideje május 1-től este 8 óra lesz.

Zilahy Gyula vendégszereplése. A jövő hét elején kétségtelenül érdekes eseménye lesz a színházban *Zilahy Gyula*, az aradiak régi kedves színésze fog egy estén vendégszerepleni s a Csöppségben *Ambró* szerepében lép fel hétfőn este.

* *A kalandor titka*. (Szenzációs premier az Apollóban.) Az Apolló-színház vászonlapján. A vasuti katasztrófát, ezt a verfyagyasztó drámai képet egy másik hasonló zsánerű, de talán még az előbbinél is izgalmasabb mozikép váltja fel holnap, csütörtökön. Ezen a napon a film-piac egyik legnagyobb szenzációjának lesz a bemutatója. Az Apolló új eseményének a címe ez: „A kalandor titka”. A cselekmény azzal kezdődik, hogy egy kalandor gróf el akarja esábitani egy sorhajóhadnagy szépséges, fiatal feleségét. A sors, amely csatába hívja a férjet, majdnem a csábitó karjába űzi az asszonyt. A legizgalmasabb jelenet, amit csak láttunk, a ferj és a kalandor váratlan találkozása. Az események ezután gyorsan perdulnek. Később a hadnagyot a saját apja kénytelen fogságba vetni. A hadnagy aztán tizenket éves fia révén jut segítséghez, aki életveszélyes uton jut a börtönbe. A drámai meseszöveg végül az emberi igazságérzethez apellál s úgy oldja meg a befejezést, hogy a publikum melegegádszet váltsa ki. A dráma kiállítása művészi esemény-számba megy.

* *Nagy Géza* fényképész műtermében naponta délelőtt fél 9-től délután 6 óráig eszköz felvételeket. A felvételek bármely nagyságban, modern irányban, izléses kivitelben, méltányos árak mellett eszközöltetnek. Interieur (saját otthonban) felvételek megrendelés és be-

jelentés szerint, ugyisintén vidéki felvételek is. Múterem Arad, Andrassy-tér 22. szám földszint. Megyeházzal szemben. Megyei és városi telefon 922. szám. 2244

* **Papa felesége. — Botcsinálta doktor.** (Vigjáték-est az Urániában.) A katonazenét is tulharsógó kacaj hangzott végig tegnap az Uránia nézőterén, ahol a világhírű Pathé-cég vigjáték ciklusának második sorozatát mutatták be. A közönség szemellátható gyönyörűséggel és jókedvvel nézte azokat a pompás vigjátékokat, melyeket a színház felette ügyes összeállításban hozott színre. Móríc egy bohózatban ismét mint szerelmes fiú játéza végig szerepét, de alkalmá nyilván a visszás helyzetek egész légiójában kiváló színjátszó képességéről is szót adni. Otlet és humor kíséri minden mozdulatát és zajos visszhangra talált a nézőknél. A másik kép Molliere irodalmi értékű és nagybecsű vigjátéka, a Botcsinálta doktor, melynek eljátszására a Pathé cég a párisi Comédie Française művészeit szerződtette. Meg is látszik a filmen ez a szerencsés választás, mert ami művészetet egy vigjáték keretében csak kifejtteni lehet, az mind előtűnik a vásznon. 5

* „Egy asszony, aki mindenkié” a neve annak a világhírű szenzációs filmnek, melyet legközelebb mutat be az Uránia. 5

Keresik Martinovics sírját.

(Megkezdődtek az ásatások.)

Fővárosi tudósítónktól

Budapest, április 29.

Ma történt meg az első kőpavagás Martinovics és martirtársai sírjának feltárására. Hitelesnek látszó adatok szerint a sírok a budai katonai temető közelében vannak. Ezen a helyen keresik most a vértanuk hamvait. A zugligeti villamos pálya mentén, az új Szent János-kórház mellett egy kicsiny, lejtős, háromszög alakú földdarabon sejtik Martinovicsék sírjait. A kegyeletes helyet a Budakeszi-ut, a kórház mellett hegynek szaladó Kutvölgyi ut és a régi katonai temető mellett elhúzódó, mély vizmosás zárja körül háromszög alakban. Egy régi térkép alapján ez a föld a magyar jakobinusok temetője. Elhagyott, sivatár terület ez, itt-ott gazos fü sarjadt. A lejtő alján, szabályos négyszög alakban tizenhat gesztenyefa áll. Most lombosodnak. A hetvenes években ültette ezeket egy Gerliczy bárónó. A telek lábánál csilingelve robog a villamos, szemben hatalmas gőztéglagyár, a levegőt eltölti a nagy város idehalló moraja és ez a kicsiny darab föld oly ősszállapotban van most is, akár évszázadokkal ezelőtt.

Ma reggel szokatlanul eleven volt ez a kis őstalap. Az ásatások megkezdődtek. Barczén Gyula fővárosi műszaki tanácsos, Bartucz Lajos dr. egyetemi tanár, Gárdonyi Albert dr. városi főlevéltáros és Lindenbach Károly, a budai temetők igazgatója, voltak az ásató bizottság tagjai. A bizottság az ásatást a Kutvölgyi-ut és a Budakeszi-ut sarkán kezdte meg. Bár Lindenbach temetőigazgató azt tartja valószínűnek, hogy a sírokat a vizmosás mellett találják meg, mert ez közvetlenül a katonai temető mellett fekszik. Ez lehetett az a hely, ahová annak idején az öngyilkosokat és kivégzetteket temették.

Az ásatásokat Bartucz Lajos egyetemi tanár vezeti, aki az aradi várban a vértanuk sírjait feltárta. Megkérdeztük: helyes-e a nyom s a kiváló antropológus megerősítette az eddigi kutatások föltételeit.

— Valószínű — mondotta — hogy Martinovics és társai itt nyugszanak. Számításom szerint egy hétig fog tartani, míg a munkával végzünk. Mint láthatja, a telek erősen lejtős, így valószínű, hogy a tetemek nedves talajban fekszenek. Ez pedig a csontokat teljesen elporlasztja. Az aradi vértanuk csontjai, — noha csak hatvannégy év telt el kivégzésük óta, — egészen szétmállottak, mert nedves földben nyugodtak. Ezért a legnagyobb óvatossággal kell dolgoznunk. Valószínű, hogy innen az antropológiai intézetbe szállítjuk majd a hamvakat.

Dr. Gárdonyi Albert fővárosi levéltáros érdeme, hogy az utókor illő módon leróhatja kegyeletét Martinovics Ignác és társai iránt. A fővárosnak vitája van katonákkal a Vérmező miatt. A főváros bizonyítékokat keresett, hogy tulajdonjogát kimutathassa. E közben Gárdonyi dr. egy, 1810-ből való térképre bukkant. Ezen Hainiss Ferenc mérnök jelölte meg azt a helyet, ahová a vértanukat eltemették. E térkép alapján folynak most az ásatások a zugligeti villamos mentén, tizenhat gesztenyefa alatt.

A román népoktatás ujjászervezése.

(Az aradi zsinat határozatai. — Uj tanfolyamok, államsegélyek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 29.

A román színódus ma délelőtti folytatós ülésén, a napirend előtt Popa György dr. törvényszéki bíró a petíciókra vonatkozó indítványt terjesztette elő. A kiváló tudású zsinati tag már a tegnapi ülésen, habár elvben hozzájárult ahhoz, hogy igazolják Mariseu dr. és Moldován József mandátumát, azonban tiltakozott az ellen, hogy a mandátumokat azzal az indokolással igazolják, hogy a peticionálók nem tették le a költségeket.

(A petíciós költségek.)

A mai ülésen Popa György dr. hosszabb beszédben mutatta ki, hogy az egyházmegye szervezete, a szabályzat egyáltalán nem írja elő, hogy a petíciók költségét a választást megtámadóknak deponálni, vagy egyáltalán viselni kell s ezért indítványozta: mondja ki a zsinat a jövőre nézve, hogy a választások tisztaságának és a szabad peticionálási jognak megóvása céljából a petíció költségeinek letevését a szentszék nem kívánhatja. A zsinat az indítványt a szervező-bizottságnak adta ki, amely holnap terjeszti elő jelentését.

A zsinat ezután áttért a napirend tárgyalására, amelynek során Trutia Péter dr., a szervező bizottság elnöke olvasta fel mindkét szentszék bizottságának általános jelentését. A jelentés kegyelettel emlékezett meg a zsinat volt érdemes tagjának Oncu Miklósnak elhunytáról. A zsinat tagjai a jelentés ezen részét kegyeletük jeléül állva hallgatták végig s elhatározták, hogy Oncu érdemeit jegyzőkönyvileg örökítik meg.

A bizottság javaslatára a zsinat kimondotta, hogy az aradi szentszék gazdasági és iskolai tanácsát egy-egy taggal szaporítja. Az iskolaügyi elnök még a zsinat mostani ülésézésé folyamán megválasztják, míg a gazdasági elnök állás ideiglenes betöltését a püspökre bizzák.

(Bajbajutott temesvári parókia.)

Hosszabb vita indult meg a három temesvári parókia egyikének azon kérése felett, hogy a zsinat 300,000 korona jelzálogkölcsönt folyósítson neki. Néhány évvel ezelőtt ugyanis Temesvár városának és a Bégának rendezése következtében a parókia templomát lerombolták s a hitközség ez alkalommal egy új templom, egy iskola és egy bérház építését határozta el. Az építkezést már be is fejezték, amikor a gazdasági krízis következtében az építkezési kölcsönt felmondták s a hitközség oly súlyos anyagi helyzetbe került, hogy abból — a kérvény szerint — csak a szentszék segítségével szabadulhat ki.

A szervező bizottság a kérvényre vonatkozólag azt javasolta a zsinatnak, hogy jogosítsa fel a szentszékot, hogy a szabályzat keretén belül a kölcsönt megadja. A szabályzat azon-

ban azt írja elő, hogy a püspökség csak az ingatlanok értékének egyharmad részét folyósíthatja kölcsönként, ezzel szemben Ungureán Emánuel dr. temesvári ügyvéd a méltányosságra hivatkozva azt kérte, hogy kivételesen az ingatlanok becsértékének fele erejéig nyújtsanak kölcsönt. Hosszabb vita indult meg e kérdés felett, majd a zsinat névszerinti szavazással 21 szóval 19 ellen úgy döntött, hogy ragaszkodva a szabályokhoz csak arra jogosítja fel a szentszékot, hogy az ingatlanok értékének egyharmadrészét folyósítja jelzálogkölcsönként.

(A román iskolák bajai.)

A névszerinti szavazás után délben fél egy órakor félbeszakították a zsinat tanácskozásait, majd délután négy órakor az iskolaügyi bizottság előadói tették meg jelentésüket. Az aradi iskolaügyi bizottság jelentését Grosoreán Gyula olvasta fel, míg a nagyváradiét Moldován József. A zsinat a jelentések kapcsán feljogosította a szentszékot, tegyen lépéseket a kormánynál, hogy azok az iskolafentartó hitközségek, amelyeknek anyagi erejük nincs meg, megfelelő államsegélyben részesüljenek.

Különösen nagy tetszéssel hallgatta végig a zsinat a nagyváradi iskolaügyi bizottság jelentését, amely nem elégedett meg a statisztikai adatok száraz regisztrálásával, hanem hü és színes képét rajzolta a püspöki helynökség területéhez tartozó iskoláknak, megmutatta a hibákat, kijelölte a haladás útját. A jelentés többek között rámutatott arra, hogy a tanítók kiképzése hiányos, s hogy a legtöbben közülük a praeparandiából kikerülve megszerzett műveltségüket tovább nem gyarapítják, nem képzik magukat. A nagyváradi püspöki helynökség ezért már a múlt évben továbbképző nyári tanfolyamot rendezett Nagyváradon. A továbbképző tanfolyamon, amelyen hetvennégy tanító vett részt, modern paedagógiát, methodikát és magánjogot adtak elő.

A jelentés további részén rámutat arra a bajra, hogy a papok és a tanítók közti viszony a legtöbb helyütt nagyon feszült s surlódások kizárják köztük az együttműködést.

Az Apponyi féle rendelettel is foglalkozott a jelentés, amelyről megállapítja, hogy a görög keleti román népiskolákban a tanítást rendkívül megnehezíti. Egyes tanítók a rendeletet nem ismerve, vagy azt hibásan magyarázva még annak intézkedéseit is túllépi, mások viszont ugyanezen okoknál fogva nem tartják azt be. Általánosságban a jelentés megállapítja, hogy a püspöki helynökség területén az oktatásügyben az utóbbi években javulás mutatkozik.

A zsinat tagjai a jelentés felolvasása után élénk kifejezést adtak tetszésüknek s melegen ünnepelték a jelentés elkészítőjét, Regman Miklós nagyváradi szentszéki titkárt.

A jelentés hatása alatt intézkedett a zsinat az iránt, hogy a jövőben iskolaügyek tekintetében mindkét szentszék területén azonos szabályokat kövessenek és azonosan járjanak el.

(Tanítóképző Aradon.)

Régi román óhajnak tett eleget ezután a zsinat, amidőn elvben kimondotta, hogy a székely és karánsebesi szentszék támogatásával tanítóképző intézetet állít fel Aradon. Végül elhatározták, hogy megkeresik a nagyszékelyi érseket, járjon közbe a kormánynál, hogy mielőtt a kultuszminister valamely román felekezeti iskolát megintene, előbb e kérdésben az egyházi főhatóságokkal lépjen érintkezésbe. Az Apponyi féle törvény értelmében ugyanis, ha valamely iskola működése egy vagy más okból kifogás alá esik, a közoktatásügyi minister megintja az iskolát, ha az a hiány, vagy visszaélés, amely az intézésre okot

szolgáltató, nem szánik meg, hat hét mulva második intés következik, majd újabb hat hét mulva a miniszter az iskolát bezárhatja. A multban többször előfordult, hogy alantás közigazgatási közegek alap nélkül vádoltak be a miniszternél román iskolákat s ezért a zsinat a metropolita utján arra kéri a minisztert, hogy az intést megelőzőleg közölje a fenytés okát az egyházzal, amely aztán a saját hatáskörében elintézi az ügyet.

A zsinat ülése ezután véget ért s tagok a román polgári leányiskolába mentek át, amelynek disztermében a tanulók ünnepélyt rendeztek tiszteletükre. Robu Emilia, a továbbképző tanfolyam egyik tanulója a Marconi-féle szikratávíróról tartott experimentumokkal élénkített érdekes előadást, majd egy másik leánynövendék a román népviseletről írt értekezését olvasta fel vetített képekkel illusztrálva előadását. Az ünnepélyt ének s nemzeti táncok bemutatása fejezte be.

HIREK.

A főhercegnő tartásdíja.

(A kikapós orleánsi herceg. — Schiffrirozott szerelmes táviratok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 29

Mint ismeretes, Mária Dorottya főhercegnő, József főherceg nővére néhány éve külön vált férjétől — Fülöp orleánsi hercegtől, aki ellen néhány hónap előtt polgári pört tett folyamatba tartásdíjat követelve tőle.

A pört tegnap tárgyalta Brüsszelben egy választott bíróság, amely a belga semmitőszék három tagjából állott. A keresetben a főhercegnő 170,000 frankot követel vissza volt férjétől s ezenkívül évi 80,000 frank apanaszt.

Fülöp herceg 1896-ban Bécsben vezette ol-tárhoz Mária Dorottya hercegnőt, a megboldogult József főherceg és Klotild főhercegnő leányát. Az esküvőn ott volt a király, Fülöp herceg nagynyja, a párisi grófné s nővérei, a portugál királyné és az aostai herceg neje. Érdekes, hogy a royalista eszmékért rajongó főhercegnő az esketés után levette fejéről korona alakú gyémánt-diadémját s férje fejére téve így szólt: —

— Fejre teszem a koronát, mint őseid szimbolumát, mint Franciaország királyáét!

A főhercegi pár Alesuthon töltötte a mézesheteket, majd Woodnortonba, az Orleánsok angol birtokára s Brüsszelbe helyezték udvartartásukat. A házasság azonban nem volt boldog, mert a herceg nem tartotta be szigoruan a hitvesi hűséget s férjének életmódja a főhercegnőt mélyen sértette. Az ellentétek 1903-ban oly komolyakká váltak, hogy már a válásról is szó volt. Akkoriban a herceg kívánta a válást, mert nőül akarta venni az osztrák főnemesei családok legelőkelőbbjének egyik tagját.

Akkor még — főleg a royalista ügyre való tekintettel — a nyilvánosság számára kibékült a fenséges házaspár; 1906-ban azonban Fülöp herceg Ostendében egy francia nővel, mme de M.-mel ismerkedett meg, akit ettől kezdve utazásán kísérgetett s nyilvánosan is mutatkozott vele többek között Marienbadban. M. asszony Párisban lakott s a francia miniszterek köztudomásulag jókat mulattak a herceg gyengéd és szerelmes üzenetén, amelyeket *siffrirozott táviratban* küldött szerelméhez. A francia kormány tudott a hercegnék minden Párisban tett látogatásáról, mindamelllett hagyták, hogy a határt akadálytalanul átlépje a szerelmes trónkövetelő.

A herceget annyira lekötötte szép kedvese, hogy feleségével semmit sem törődött. Midőn 1910-ben a hercegnő angol birtokán súlyos operációnak vetette alá magát, a herceg közvetlenül az operáció megtörténte után szeretőjével Spanyolországba utazott a nem érdeklődött többé neje állapota iránt. Mária Dorottya főhercegnő csak fél év mulva épült fel s ekkor anyjához utazott Alesuthra. Azóta nem látta egymást a házaspár.

A kereset előadja, hogy a 180.000 francot a hercegnő férje helyett royalista agitációs célokra fordította. Ezzel az összeggel támogatta tudniillik férje távollétében Jules Guerin-t, a híres Fort Chakrol parancsnokát. A kereset előadja, hogy míg a hercegnék óriási vagyona van, a főhercegnő aránylag kis hozományának jövedelmére van utalva s ezért kéri az évi 80.000 korona franc apanaszt. A hercegnő kijelenti még, hogy nincs szándékában elválni férjétől. Itélet az érdekes pörben előreláthatólag csak néhány nap mulva lesz.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Tulnyomóan száraz idő várható, hőemelkedéssel. — Sörgönyprognozisz: Enyhébb, száraz.

— A király teljes felgyógyulása. Bécsből jelentik: A király állapotában a javulás örvendetes haladást mutatott ma. Öfelsege környezete reméli, hogy a király néhány nap mulva teljesen felgyógyul. A tegnapi éjszakát és a mai napot teljesen jól töltötte a király, jó étvágygal evett és a katarrus jelenségei is visszafejlődésben vannak. Az uralkodó a délután folyamán másfél órát sétált a nagy erkélyen a fáradság minden jele nélkül. Este is a legjobb étvágyal vacsorázott. Fél nyolckor megjelentek nála az orvosok, akik legnagyobb meglegedésüknek adtak kifejezést állapota felett. A király betegségében a mai nap volt a legkedvezőbb.

— Magyar nemesség. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Frankl Vilmos párkányi és Frankl Henrik hathalmi lakosoknak valamint törvényes utódainak a hazai közművelődés ügyének előmozdítása terén szerzett érdemeik elismeréséül, Széphegyi előnévvel és Soretics Fereneknek, a zágrábi országos munkásbiztosító hivatal elnökének, valamint törvényes utódainak, sok évi hű és buzgó szolgálati elismeréséül, Zumberaki előnévvel a magyar nemességet adományozta.

— Kossuth Ferenc állapota változatos. Budapestről jelentik: Kossuth Ferenc állapota rendkívül súlyos. A nagybeteg pártvezér a mai nap folyamán táplálékot már egyáltalán nem vett magához.

— Osztrák miniszterek utazása. Budapestről jelentik: Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök ma délután öt óra tizenöt perckor visszautazott Bécsbe. Ugyancsak visszautaztak már Bilinsky lovag közös pénzügyminiszter, továbbá az osztrák delegáció legtöbb tagja is. A delegátusok csak kedden, illetve szerdán érkeznek vissza Budapestre, mert az osztrák delegáció érdemleges ülései szerdán délután kezdődnek.

— Horvát tüntetők Fiumében. Fiuméből jelenti: A horvát ifjak körében egy bizottság alakult, amely felhívja a város horvát lakosságát, hogy az angol hadihajók látogatása alkalmával Fiumében és a tengerparton tüzzenek ki horvát zászlókat, hogy ezzel demonstrálják azt a körülményt, hogy Fiume nem olasz, nem magyar, hanem horvát.

— Krausz Simon a Magyar Bankban. Budapestről jelentik: Már napok óta rebesgetnek finánciális körökben a Magyar Bank vezetésében beálló változásról. Mint kitűnő forrásból értesülünk, a legközelebbi napokban a Magyar Bank igazgatósága az elhunyt Elek Pál helyébe Székely Ferenc udvari tanácsost, az intézet vezérigazgatóját választja meg al-elnökke. Ezzel kapcsolatban az igazgatóság Krausz Simont, a Magyar Bank igazgatóságának tagját, szélesebb hatáskörrel ruházta föl. Krausz Simon megbízást kap a Magyar Bank igazgatóságától a végrehajtóbizottság teendői egy tekintélyes részének ellátására és az intézet igazgatásában rendszeresen vesz részt.

— Argentínai vendégek a fővárosban. Budapestről jelentik: Egy argentinai misszió érkezett ma Budapestre, hogy magyar gazdasági körökkel érintkezésbe lépjen összeköttetések létesítése céljából. A misszió tagjai a kereskedelmi miniszter által kiküldött titkárok kíséretében megjelentek ma a Gyáriparosok Szövetségében, ahol szívélyes fogadtatásban részesítették őket. Az argentinaiak hozzájuk intézett kérdésre kijelentették, hogy távol áll tőlük az a szándék, hogy előmozdítsák Argentínába a kivándorlást, az a céljuk, hogy felkeressék azokat a gyárakat, amelyek exporttal is foglalkoznak s evégett országos körutra indulnak Budapestről.

— A mexikói háború. Newyorkból jelentik a Berliner Tageblattnak: A kormány el van tőkélve, hogy hetvenkét órán belül végleges ellenjavaslatot vár, mert különben megszakítja a tárgyalásokat. Mexikócityből jelentik: Itt attól tartanak, hogy a felkelők a főváros ellen fognak vonulni. Villa tábornok ügynökei már előre is híresztelik, hogy ha a tábornok a városba jön, nem fog barbár módon viselkedni. Tampikóból jelentik: Az itteni naftaforrásokat kettő kivételével elzárták.

— Nemzetiségi nyelvoktatás a középiskolákban. Budapestről jelentik: A kultuszminisztériumban egy rendelet van előkészítés alatt, amely a nemzetiségi nyelveknek az illető vidékek középiskoláiban való oktatását fogja elrendelni. A rendelet még ebben az évben életbe lép.

— Beomlott tűzfal. Budapestről jelentik: A Nagymező-utca 3. számú telken épül a Neues Politisches Volksblatt újságpalotája. Az építkezés közben ma beomlott a szomszédos ház tűzfala és maga alá temetett két kőművest, Krisán Kornélt és Krisán Lőrincet. Krisán Kornélt életveszélyes sérülésekkel a mentők szállították be a Rókus-kórházba, míg a szerencsétlenül járt másik munkás csak könnyebb sérüléseket szenvedett. A falösszeomlásnak óriási nézőközönsége akadt, több ezer ember jelent meg a szerencsétlenség színhelyén, akik között lovasrendőrök tartották fenn a rendet.

— Vajda Sándor afférja. Budapestről jelentik: Vajda Sándor román nemzetiségi képviselő a holnap reggeli lapokban nyilatkozatot tesz közzé, amelyben kijelenti, hogy nem bocsátkozik további polémiába a miniszterelnökkel, hanem tisztességes emberek zsürijének ítélete alá bocsátja a kérdést. Soha pánszláv politikát nem folytatott, sem ruszofil politikát nem támogatott és nem is csinált s aki ennek az ellenkezőjét állítja, az valótlanúságot mond.

— Hadihajókat vásárol Törökország. Párisból jelentik: Konstantinápolyból jelentik, hogy a török kormány egy franciaországi hajógyárban hat torpedóuzót rendelt azonnali szállításra, egy másik gyárban pedig két tenger alatt járó hajót.

— **Bányászok a felrobbant bányában.** Newyorkból jelentik: A beckleyi kőszénbányában történt robbanásnál tizenkét munkás életét veszítette. Száznyolevanöt munkás még a mélységben van s alig van remény rá, hogy megmenekülnek. Ujabbi távirat szerint a bányalégrobbanás rettenetes pusztítást vitt végbe. Hatvanhét bányásznak sikerült életét megmenteni, eddig öt holttestet és harmincnyolc súlyos sebesültet hoztak napvilágra. Száznyolevan munkás még lenni van a hatszáz lábnyi mélységben. Háromszori bányalégrobbanás történt és a kiáradó gázak erősen megnehezítik a mentési munkálatokat.

— **Viszály egy titkárválasztás körül.** Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi munkásbiztosító pénztár igazgatósága tegnapi ülésén tizenhét pályázó közül Margitta Sándort választotta meg titkárnak, aki a munkásság jelöltje volt. A munkásságnak a választásnál tanúsított zajos viselkedése miatt a pénztár elnöke Harmat Sándor és alelnöke Meszticz István lemondtak állásaikról, s hir szerint az igazgatósági tagok nagy része szintén le fognak mondani.

— **Betörés fényes nappal.** Szombathelyről jelentik: Motz Rudolf marosvásárhelyi orvosgyógyász lakásába tegnap fényes nappal betörtök, a Wertheim szekrényt fölfeszítették és abból mintegy 1500 korona értékű ékszert elvittek. A csendőrök a betörőt estére Hudin Nándor többszörösen büntetett csavargó személyében elfogták. Az ékszereket egy briliáns mellű és egy aranylánc kivételével megtalálták nála. A hiányzó ékszert a betörő állítólag egy nőismerősének adta át, a ki a tegnapi nap folyamán Budapestre utazott.

— **Lakástkeresők figyelmébe.** A Messenger-Boy vállalat (Deák Ferenc utca 8.) a lakástkereső közönség kényelmére lakásnyilvántartási irodát honosított meg Aradon. Az intézmény rendeltetése és célja a lakástkereséssel járó fáradalmakat és kellemetlenségeket megszüntetni, amennyiben az érdeklődőknek rendelkezésre bocsajta bejelentett lakások teljes sorozatát, a helyből mindenki kiválaszthatja a saját szükségletének és igényeinek legmegfelelőbb lakást. Tekintettel végül a rendkívül előnyös díjszabásra, remélhető hogy a lakástkiadók és keresők egyaránt örömmel fogják üdvözölni a valóban házagypótló instituciót.

— **Női gummiköpenyek legjobb angol gyártmány,** ára már 25 koronától kezdve rendkívül nagy választékban Radó Gyula áruházában. 2057

— **Aki hozzátartozóit kellemes meglepetésben óhajtja részesíteni,** az szíveskedjen Freimann Testvérek Weitzer János-utca 9. sz. a. levő műképerkedését felkeresni, ahol szép választék van Madonna-képekben, rézmetszetek, olajfestmények és akvarellekben. Feltűnő olcsó árak. 2066

— **Értesitem a nagyközönséget,** hogy május hó 1-én az Andrassy-tér 15. szám alatt levő fényirodámot felhagyom, mely időtől Sztójkovits és Békés cég alatt csak Szabadság-tér 16. alatt működöm. — További szíves pártfogást kérek kitűnő tisztelettel Békés Jenő fényképész. 2507

— **Antik butorok,** régi porcellánok, biedermeier poharak és más, ezen korból származó tárgyak eladatnak Braun Miksa cégnél Arad Baros Béni-tér 2. Hétköznapokon 5-től 7-ig.

— **Urak ruháikat olcsón és divatosan csak a posztó gyári raktárban szerezzék be** Leichner és Fleischer Arad, Szabadság tér 17. 2395

— **Fejfájás elmulasztására legjobb egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla,** 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Baros Béni-tér. 14

— **Gyermekkosci gyári raktár Fischer-féle** Nagyáruházban Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt Fischernél legfinomabb, legmodernebb és legegységesebb gyermekkosci 20%-al olcsóbbak lettek.

— **Footballok, footballcipők, tenniszverők,** nagyválasztékban és legolcsóbban Hegedüs Gyula cégnél Arad, Andrassy-tér 16. Telefon 506. 1321

— **Tenniszcipők urak és hölgyek részére.** Angol vászon sétacipők és a világhírű Chasalla Kneip-sandalkok már megérkeztek Weinberger János kizárólagos cipőraktárába. 2271

— **Házbér könyvek** Pichlernél Szabadság-tér 1. kaphatók. 2798

SPORT.

Arad második sporttelepe.

(A Torna Egylet építkezése. — Tribün az óvártéri pályán.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, április 29.

Arad város tanácsához részletesen megindokolt és felszerelt kérelmet nyújtott be néhány nap előtt Arad legrégebbi sportegyesülete az Aradi Torna Egylet, amely a tornaszat tereén folytatott sok évtizedes munkálkodás után most teljes mértékben kiterjesztheti tevékenységét a szabadtéri sportokra is. Egy pár esztendő előtt a Torna Egyletben fiatal atlétagárda, majd jóképességű footballesapat szervekedett és az egyesület vezetősége, amelynek élén Lócs Rezső gazdasági tanácsnokban fáradhatatlan és odaadó jóakarattal működő elnök áll, rövidesen belátta, hogy a szabadtéri sportokban a megindult fejlődés csak akkor lehet teljes, ha az Aradi Torna Egylet saját pályáján szabadon rendelkezve fejlesztheti atlétái és játékosai tudását. Ez a gondolat teremtette meg a pályaeépítésre vezető akciót.]

A város közönsége kezdettől jóakarattal tekintette a Torna Egylet pályaeépítését és nemcsak telket adott a pálya céljára az Óvártéren, hanem közgyűlési határozattal 55 000 korona erejéig jótállást vállalt a pályán építendő tribün és tornacsarnok költségeinek fedezésére szükséges kölcsönnél. Kikötötte azonban a közgyűlés, hogy a Torna Egylet tartozik a kölesön felvétele előtt bemutatni terveit és költségvetését azoknak a beruházásoknak, amelyekre a felveendő összeget fordítja. A város közönségét ebben az elhatározásában nem csupán a sport iránti szeretet vezette, hanem az a jól felfogott érdek is, hogy a modern második sporttelep megépítésének előmozdításával előmozdítja a tanulói ifjúság testi fejlődését is, mert a középiskolák — liceum, tanítóképző, fa és fémpipari szakiskola — közelségében juttat új és modern játéktérrel könnyű megközelítéssel.

Az Aradi Torna Egylet pályáját a Munkás Otthon előtt elterülő szép telken föl is építette, a futó és footballpályák, tennisz pályák létesítésére, a terület elegyengetésére és körülkerítésére nemcsak a meglévő vagyont fordította, hanem jelentékeny terhet is vállalt magára. A pálya már a múlt év nyara óta készen áll, azonban tribün nélkül a sportélet, a maga teljes pezsgő éleveségében nem indulhatott meg, mert az ATÉ. vezetősége mindaddig, amíg a pálya és a Torna Egylet igazi sport-szellemről áthatott munkája iránt érdeklődő közönségnek megfelelő elhelyezést nem biztosított, nem készíthetett nagyobb szabású munkaprogramot.

A pénzügyi viszonyok kedvezőbbre fordulása lehetővé tette, hogy a Torna Egylet a tribün-építés megkezdésével foglalkozhasson. Az egyesület vezetői nemrég tartott értekezleten elhatározták, hogy a város 55.000 koronáig terjedő garanciájából huszezer koronát a később építendő tornacsarnokra meghagyva, harmincöt-ezer koronát vesznek igénybe és ebből az összegből nyolcszáz néző elhelyezésére alkalmas tribünt építenek. A városhoz most beadott kér-

vényben az egyesület részletesen kimutatja, hogy az egyik aradi pénzintézetől felveendő kölcsönt milyen építésre és felszerelésre fordítják.

A tanács legközelebbi ülésében foglalkozik a kérvénnyel. Ha a város az építéshez és a kölcsön felvételhez hozzájárul: még május elején megkezdődik a tribün építése és nyáron már teljes lesz az aradi sport újabb virágzó és szép otthona.

+ **Automobil verseny Aradon át.** Arad város és Aradvármegye tudvalevőleg nagyértékű tiszteletdíjakat ajánlottak fel a Királyi Magyar Automobil Klub rendezésében folyó évi május hó 24—31. közt megtartandó nemzetközi automobil versenyre, melynek résztvevői május hó 30 án déltáján Temesvár felől érkeznek Aradra és 31-én reggel mennek tovább Budapest felé. A versenyben előreláthatólag mintegy 50—60 automobil fog résztvenni. E nagyszabású sportesemény első festszéki, 20 drb. színes művészplakát, a napokban érkeztek Pivny Aladár kir. mérnök, a Királyi Magyar Automobil Klub tagjához, aki azokat az aradi legelőkelőbb szállodák, éttermek és kávéházak közt osztotta szét kifüggesztés céljából. A plakát, mely a „királyi” klub emblémájával, a királyi koronával van ékesítve, egy a kormánykerék mellett ülő és védőszemüvegekkel felfegyverzett versenyzőt ábrázol a megfelelő feliratok mellett. — A már mintegy fél év óta intenzív szervezés alatt álló nagy gépkocsi verseny központi előkészületei már annyira haladtak, hogy a legközelebbi jövőben a 9 napos miting egyes vidéki etapállomásainak (amint Arad is) organizálására kerül a sor. E célból Zichy Béla Rezső és Szelnár Aladár a Királyi Magyar Automobil Klub alelnöke illetve vezetőikára a legközelebbi napok valamelyikén érkeznek Aradra a szükségeseknek az illetékesekkel való megbeszélésére.

+ **A debreceni concours hippique.** Október 11-től 16-ig nagyszabású lovasünnepségek lesznek Debrecenben. Az olimpiád lovaglósportversenyeire készülő tisztek számára itt nyílik az első alkalom tudásuk bemutatására, mert a kiírt versenyszámok között az olimpiád szabályaihoz alkalmazkodók vannak. Az első napon vadászlovak tereplovaglása, hölgyek di ugratása és nagy díjugrató verseny szerepel programon. A második versenynap kocsiversenyeken kívül vadászversenyt és egy kisebb akadályversenyt mutat be. A harmadik napon díjugratás lesz. A negyedik napot egy 10 kilométeres tereplovaglason kívül a military jellegű összetett tereplovaglós mérkőzés teszi érdekessé. A következő napon bonyolítják le az összetett verseny 40 kilométeres tereplovaglását, végül a hatodik versenynapon díjugratással befejezik a összetett versenyt.

+ **Szeged—Arad—Temesvár.** A sportközönség előtt nem ismeretlen, hogy a déli kerületben három város football-csapata már évek óta lelkes küzdelmet vív a hegemoniáért, az elsőségért. Az Aradi, Temesvári és Szegedi Athletikai Klub football-csapatjai a riválisok, amelyek között évről-évre megindul a küzdelem, a versengés. Temesvár már lejátszotta a maga páros harcát Araddal és most Szeged következik a sorban. A Szegedi Athletikai Klub vasárnap Aradra jön, hogy összemérje erejét az AAK csapatával. A SzAK különösen az idén veszedelmes ellenfél, amely hétről-hétre a legszebb eredményeket ér el. Az AAK teljesen új csapattal veszi fel a küzdelmet s néhány értékes, új játékos-sal erősödik meg az aradi tizenegy, úgy, hogy Szeged és Arad küzdelme minden tekintetben kiváló, elsőrangú sporteseményt ígér. — Ezt a mérkőzést megelőzően az Aradi Munkás-Testedző folyton fejlődő s máris szép eredménnyel dicsekvő csapata játékosai Temesvár újabb sportegyesületeinek egyik legerősebbjével, a Temesvári Football Klub-ot. A köztudott mérkőzés iránt, amely vasárnap délután az AAK Török Gábor-utcai pályáján fog lefolyai, nagy az érdeklődés.

VIDÉK.

Választás. Elek község mai képviselőtestületi ülésén Szell Andor csigórszőlősi irakot községi irnökká választották meg.

FOG- tömések, aranyból, platina arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szápadlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogakfehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeci állistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. TELEFON: 10-11. SZÁM. 1025

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Törvényi tudósítás.

Budapest, április 29.

Készárú.

Amerika egygyel olcsóbb. Kínálat, vételtevér mérsékelt, 10 ezer mm változatlan.

Határidő.

	Déli szárlat	3 órai szárlat
Busz 1914. májusra	13.16-18.17	13.17-13.18
Busz 1914. októberre	11.91-11.92	11.95-11.96
Rosa 1914. októberre	9.56-9.57	9.64-9.65
Tengeri 1914. májusra	7.25-7.26	7.32-7.33
Zab 1914. októberre	8.23-8.24	8.26-8.27

és árak 50 kilónként számítva

Budapesti értéktőzsde (április 29.)

Osztrák hitel	—	—	—	—	612.25
Magyar hitel	—	—	—	—	808
4%, koronajáradék	—	—	—	—	80.95
Osztrák-magyar államvasut	—	—	—	—	725
Jelzálogbank	—	—	—	—	407
Lezámitolóbank	—	—	—	—	499
Hasi Bank	—	—	—	—	278.50
Magyar Bank	—	—	—	—	483.25
Kereskedelmi Bank	—	—	—	—	8625
Rimamurányi	—	—	—	—	647
Salgótarjáni	—	—	—	—	712
Kőszegi Vasut	—	—	—	—	627
Városi Villamos	—	—	—	—	819

Bécsi értéktőzsde (április 29.)

Osztrák hitel	—	—	—	—	612
Magyar hitel	—	—	—	—	800
Osztrák-magyar államv.	—	—	—	—	700.50
Déli vasut	—	—	—	—	98.50

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Gsütörtök, 1914. évi április 30-án:

C) Bérlet. C) Bérlet.

Timár Liza.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Bródy Sándor. Rendező: Szendrey Mihály.

SZEMÉLYEK:

Timár	Várnay Jenő	Orvos	Szendrey M.
Timárné	Benkóné.	Kunó gróf	Delli Lajos.
Liza	Harmath J.	Capiera gróf	Győző A.

NYILTTÉR.

Egy ideális csukamájolaj-készítmény

és az is marad a majdnem negyvenéves hírnévnek örvendő Scott-féle emulsió. Mert az ebben foglalt finom norvég (Lofoten) gőzhalolaj a Scott-féle eljárás szerint finom csepceskékre oszlik és ezáltal a gyenge szervezet mellett könnyen emészthető úgy, hogy ezen szokatlanul gazdag tápanyag alkatrészei a szervezetbe közvetlenül átmennek. Ha még figyelembe vesszük azt is, hogy a

Scott-féle emulsió

tejfelszerűen édes ízű, könnyen megértjük, hogy ez a készítmény úgy nagy, mint kicsi szívesen szedi.

Anyák ezer számára adják ennélfogva gyermeküknek erősítőül csukamájolaj helyett a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót. Orvosok ezer számára rendelik ezen megbízhatónak ismert erősítőszert. A Scott-féle emulsió úgy öregnek, mint fiatalnak egyformán ajánlatos, csak hogy igazi Scott-féle emulsióknak kell lennie.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha eson lapra hivatkozva 50 fillér értékű bonyelget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien, VII. akkor egy gyegy-tár ajánl próbadagot küldünk.

APOLLO SZÍNHÁZ.

ZRINYI-UTCA. (BÁRÓ BOHUS-PALOTA.)

Csütörtök, péntek, szombat

Kitört a háboru

(A kalandor története.)

Egy kémkedési történet 6 felvonásban.

Az előadások mai naptól kezdve fél 6 órakor kezdődnek.

Telefon 10-41.

Értesítés.

Van szerencsém ezennel tudatni, hogy Messaros Demeter ur fűszer- és csemege-üzletét május hó 10-én átveszem. Felkérem tehát az összes hitelezőket, hogy ezen hirdetés megjelenésétől számított nyolc nap alatt nálam jelentkezni szíveskedjenek, mert később a tartozásokért szavatosságot nem vállalok.

Arad, 1914. április 28.

Tisztelettel:

Kovács Gusztáv,
Flórián-utca 5/c.

2858

Berson

gummisarok

számos előnyvel
miatt csodá-
latra méltó.

Kellemes, szagtalan,
tartós, elegáns.

Ön megtakarít

babkávét egy kis adag „Franck” hozzáadásával. — Ezen előny abban keresendő, hogy a „Valódi” :Franck: a babkávé ízéhez az itt rendelkezésre álló összes pótlékok között a legjobban hasonlít.

Ügyvédi irodámat

folyó évi május hó 1-től

Deák Ferencz-utca 40/a. sz.

I. em. (gör. kath. bérpalotába) 2762

helyezem át.

Dr. Schusztar Ödön ügyvéd.

Dr. Goldzieher Albert

ügyvédi irodája
május hó 1-től

Andrássy-tér 6. alatt

Verbos házban.

Aradmegye területére Arad szé. helylyel agilis és megbízható

vezérképviselőt

keresünk sanatoriumi biztosítási üzletágunk bevezetésére fix és jutalék mellett. Verseny nélküli és existenciát nyújtó üzletágunk több megye területén fényes sikerrel bevezetve!

Ajánlatok referenciákkal a Budapesti Polgári és Tisztviselői Szanatorium Egyesülethez (Budapest, Hungária-körút 9.) címzendők. 9337

Mérlegképes könyvelő

ki az irodai munkálatokban teljesen jártas és jó bizonyítványokkal rendelkezik, helyben vagy vidéken

könyvelői vagy irodista

állást keres lehetőleg azonnali belépésre. „Első erő” jellegre címet kiadó hivatal továbbít. 2856.

Nyilvános elszámolás és köszönet

Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület javára 1914. évben rendezett gyűjtés **5887 korona 21 fillér** eredményezett. Ezen összegből özv. Hauser Károlyné egyes. elnök 2346 korona — fillért, a női választmány fáradhatatlan tagjai 3541 korona 21 fillért gyűjtöttek.

Amikor a szegény gyermekek pártfogóinak adományaival számot adunk: az igaz hála érzetével mondunk köszönetet az ismételtlen kifejezett jóakarata érdeklődésért és adományaikért.

Aradon, 1914. április 20-án.

Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület nevében:

Özv. Hauser Károlyné,

egyes. elnök.

Kovács Vince,

egyes. titkár.

Méltóságos özv. Hauser Károlyné ezredesné gyűjtése 2346 korona.	Dr. Müller Károly 10.—	Müller József 5.—	Burger György gyűjtése 9 korona.
És pedig:	Báró Jozsika Gyuláné 10.—	Weisz Hugó 2.—	És pedig:
Berta Testvérek 4.—	Nyáry Testvérek 4.—	Móga Jótörzsorvos 10.—	Heutschel István 10.—
Leopold Zsigmondné 20.—	Özv. Antalfi Endréné 2.—	Báró Bohus Zsiga és neje 20.—	Burger György 2.—
Özv. Fábán Józsefné 10.—	Biró Albert és neje 30.—	Özv. Gr. Wenckheim Frigyesné 40.—	Erdélyi Ferenc 20.—
Ottobay Berta 10.—	Fejér Gyula 4.—	Gróf Tisza István 10.—	N. N. 10.—
Voitek Kálmán 2.—	Szida Lázár 1.—	Markovics Manó 5.—	Kozner 40.—
Rosenberg Artúr 2.—	Bloch 5.—	Dr. Háromy László 20.—	Bercsy Lajos 20.—
Weisz Márkusné 10.—	Várhoi László 1.—	Weinberger N. 2.—	Segesváry István 20.—
Vajda Zsigmondné 20.—	Papp János püspök 10.—	Kilényi és Társa 1.—	Gund Gergely 20.—
Steigerwald Alajosné 3.—	Özv. Vertán Lukácsné 10.—	Schill Józsefné 5.—	Grossmárok 20.—
Hegedüs Gyuláné 2.—	Halász Jenő 10.—	Drescher Giza 10.—	Varga 20.—
Éles Arminné 5.—	Pick Ernőné 10.—	Grossmann József 2.—	Lippert 60.—
Dr. Éles Béla 5.—	Prokopetz 2.—	Báró Andrásvi Mária 20.—	Denhoff Sándor 20.—
Dr. Parecz István 5.—	Klein N. 2.—	Keller Iván 5.—	Fritz 40.—
Burza Testvérek 5.—	Csukay Gyula Kiscső 10.—	Dr. Pálmai Lajos 10.—	Pécsy 30.—
Csermák Agostonné 10.—	Molnár Antalné 10.—	Töttössy nővérek 10.—	N. N. 20.—
Montag Manóné 10.—	Dr. Farkas Mihályné 10.—	Török Géza Dániel 20.—	Sinka Ferenc 20.—
Barra Gyuláné 10.—	Felkes Vilmosné 10.—	N. N. R. 10.—	Perácz 30.—
Adler Andor 5.—	Özv. dr. Institoris Istvánné 10.—	Pollák Arnold 1.—	N. N. és N. N. 60.—
Igaz Sándor 3.—	Institoris Kálmán 10.—	Dr. Mandl Vilmos 2.—	Mayerné 40.—
Kövér Márton 40.—	Markovics Antalné 5.—	Finkelstein József 10.—	N. N. 20.—
Reinhart Fülöp 5.—	Roth János Budapest 20.—	Bing Hugó 10.—	Winterné 20.—
Gróf Bréda Viktorné 20.—	Beleznaý Géza B.-pest 30.—	Bing Vilmos 10.—	N. N. 10.—
Kneffel Lajos 6.—	Özv. Bing Edéné 10.—	Viktória Tak.-pénztár 100.—	Meyerné 20.—
Széchenyi Kázmérné 10.—	Gróf Zselénszky B.-pest 10.—	Aradmegyei Tak.-pénzt. 100.—	Kerényiné 20.—
Szathmáry Mihályné 5.—	Hársch Zsigmond és neje 10.—	Arad-Csanádi Tak.-p. 200.—	Pestiné 20.—
Özv. Seidner Bernátné 5.—	Özv. Vertán Ozkóné 5.—	Aradi Polgári Tak.-p. 50.—	N. N. 10.—
Seidner Frigyes 5.—	Wild Ferenc 4.—	Arad-Csanádi Vasutak 50.—	József 10.—
Neuman Adolfné 20.—	Mihályi Gyula 5.—	Arad-Csanádi Vasutak igazgatósága 5.—	Bedv 20.—
Özv. dr. Verzár Gyuláné 40.—	Özv. Gosztony Kázmérné 20.—	Czárán Géza 5.—	Fr. 20.—
Özv. Sármezey Alajosné 4.—	Központi Tak.-pénztár 10.—	Király Dezsőné 5.—	Erdélyiné 10.—
Maresch Gyula 3.—	Glück Frigyes B.-pest 20.—	Gróf Zselénszky Róbert 30.—	Rasin N. 20.—
Leopold Gizi 3.—	H. Rath Józsi 20.—	Özv. Andrásvi Károlyné gyűjtése 30 korona.	Csehró Gizella (Mácsa) gyűjtése 38 korona.
Dengl Alajosné 5.—	Steinitzer 2.—	És pedig:	És pedig:
Domán Sándor 5.—	Winter Adolf 2.—	Özv. Andrásvi Károlyné 20.—	T. S. 2.—
Rubinstajn 1.—	Özv. Voitek Antalné 5.—	Parecz György 10.—	Lórya 2.—
Dürr Gusztáv 4.—	Gróf Hunyady Károly és neje Soborsai 30.—	Baross Boriska gyűjtése 6 korona.	Nagy Béla 2.—
Walfisch Arminné 5.—	Nagy Farkas 5.—	Báró Blahóty Antalné gyűjtése 60 korona.	Mácsai fogv. és st. szövet. 10.—
Özv. Magyar Ferencné 3.—	Özv. Br. Wodianer A.-né 50.—	És pedig:	Mácsai hitelszövetkezet 10.—
Éles Gézáné 10.—	Scherhag és Fia 5.—	Br. Bánhidv Antalné 20.—	Petrilla Miklós 2.—
Hanzu Nestor 5.—	Dr. Lakatos Ottó 20.—	Nyékly Ilona 20.—	Dr. G. 2.—
Dr. Singer Jánosné 5.—	Mikos Mariette 5.—	Gr. Üchtritz Amade Emília 20.—	Dr. Gerzselviné 1.—
Özv. Mikolay Lukácsné 20.—	Keppich Zsigmond 2.—	Özv. Boros Béjáné gyűjtése 34 korona.	Adrásvi Z. 1.—
Kintzig János 20.—	Klein Sándor 2.—	És pedig:	Zsidák Dezső 2.—
Kintzig Jánosné 20.—	Hoffmann Sándor 2.—	Zhorovszky Pál és neje 3.—	Alád János 2.—
Aradi Első Tak.-pénztár 200.—	Varga Dani 2.—	Zhorovszky Emma 0.25	Gerzselvi Margit 1.—
Kell Manó 6.—	Csermák Agoston 3.—	Zhorovszky Pafika 0.25	Gerzselvi Ilona 1.—
Radó Gyula 5.—	Weinberger Ferenc 2.—	Zhorovszky Bandi. Erzsé 0.50	Csermócs Madonné gyűjtése 40 korona.
Longyel Testvérek 5.—	Hajós Árpád 2.—	Dr. Borsos Béláné 2.—	És pedig:
Báró Bohus Lajos 20.—	Angyal drogéria 2.—	Borsos László 1.—	Rónay Lajosné 5.—
Domány Józsefné 10.—	Weinberger János 1.—	Borsos Nusi 1.—	Rónay Dóra 5.—
Deutsch Testvérek 5.—	Özv. Sándor Jakabné 2.—	Neswera Aladárné 4.—	Csermócs Diodor 20.—
Peteyné 1.—	Özv. Jassessy Károlyné 10.—	Boros Vidáné 2.—	Csermócs Diodorné 10.—
Oralfert és Fia 4.—	Baross Ferencné 10.—	Dorogi Lajosné 1.—	Darvas testvérek gyűjtése 4504 korona.
Nagy Adolf 2.—	Király Dezsőné 5.—	Szathmáry Jánosné 4.—	És pedig:
Kovács Soma és Társa 5.—	Vargass Lajos 10.—	Özv. Boros Béjáné 15.—	Ottenberg 10.—
Özv. br. Matfuchandné 1.—	Török Árpád Vilmos 5.—	Boros Ivánné gyűjtése 6 korona.	Kery Nassa 5.—
Özv. Balla Béláné 1.—	Glatzfelder megvívés nőpök 20.—	És pedig:	Weisz Károly 5.—
Özv. Markovics Vincéné 1.—	Metzner J. metropolitá 10.—	Dr. Novák Albert 1.—	Hehs Földes 5.—
Özv. Molnár Sándorné 2.—	Feyves Dezső 4.—	Emil 2.50	X. R. 0.01
Offick Dezsőné 1.—	Gróf Königsegg Fidei 20.—	Boros Ivánné 2.50	S. I. 5.—
Dr. Mittler Izidorné 10.—	Hanza Agoston 10.—	És pedig:	Bámber 5.—
Off. Sámuel 20.—	Waller Gyula 10.—	Dr. Novák Albert 1.—	Kádár és Sz. 5.—
Beleznaý Károly 30.—	Hanza Béla B.-pest 10.—	Emil 2.50	K. B. 2.—
Schäffer Henrik és Fia 20.—	Waldner Gyula 10.—	Boros Ivánné 2.50	
Hoffmann Antal 20.—	Trettner Etelka 10.—		
Weller Emil 10.—	Varga Imre 1.—		
Schartner Sándor és neje Koltosvár 15.—	Inzess Mária 1.—		
Busák Józsefné 3.—	Offick József 1.—		
Dálnoky Nagy Lajos 20.—	Bism Lajos 2.—		
	Weiss és Bernátné 2.—		
	Farkas János 4.—		
	Tomka ezredes 10.—		

Sándorné	1.—
Öreges Lajosné	2.—
Parkas Sándorné	
adomány	10 korona.
Özv. Fábri Lászlóné	
gyűjtése	30 korona.
És pedig:	
Özv. Fábri Lászlóné	20.—
Ördi Porcia Lajosné	10.—
Ördi Margit	10.—
Szék Ferenc	5.—
Polonkay Andrásné	5.—
Dr. Fábry Sándorné	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Dr. Fábry Sándor	10.—
Dr. Fábry Sándorné	10.—
Fischer Irén	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Mayer Miksáné	10.—
Fischer Irén	10.—
Friebeisz Miklósné	
gyűjtése	115 korona.
És pedig:	
Friebeisz Miklósné	10.—
Ördi Károlyi Gyuláné	100.—
Özv. Sármezey Marnóné	5.—
Geller Szidorné	
gyűjtése	15 korona.
És pedig:	
N. N.	1.—
Uppa Ezüstgyáros	2.—
Ördi Tarnovszky	2.—
Geller Szidorné	10.—
Gellényi Ernőné	
gyűjtése	40 korona.
És pedig:	
Zinner Béla	5.—
Mészáros Józsefné	4.—
Gellényi Géza	5.—
Koromzay Frigyesné	5.—
Zerkovitz Rudolfiné	10.—
Gellényi Ernőné	10.—
Gersy Józsefné	
adomány	10 korona.
Gurtzlar Mihályné	
gyűjtése	100 korona.
És pedig:	
Gurtzlar Mihályné	50.—
Gurtzlar Mihály	50.—
Gyulányi Rezsőné	
gyűjtése	50 korona.
És pedig:	
Özv. Jakabffy Zoltánné	20.—
Gyulányi Rezsőné	15.—
Gyulányi Rezső	15.—
Halász Jenőné	
adomány	10 korona.
Habereger Györgyné	
gyűjtése	96 korona.
És pedig:	
Habereger Györgyné	10.—
Verrár Márton	10.—
Szék Ferenc	5.—
H. S.	5.—
Aradi Közp. Tak. bizt.	20.—
Deutsch Károly	10.—
Nikolits Géza	3.—
Friedmann Gyula	5.—
Robatsch Lajos	3.—
Weller Rezső	10.—
Ottenberg Tivadár	10.—
Verbos A. és Pini	5.—
Halmay Andor	
adomány	10 korona.
Hász Sándorné	
adomány	10 korona.

Hegedűs Lászlóné	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Barián Jánosné	2.—
Dr. Makra Zoltánné	2.—
N. N.	1.—
Hegedűs László	15.—
Moharich Sándorné	
gyűjtése	56 korona.
És pedig:	
Heinrich Gyula	5.—
Heinrich Sándorné	20.—
Heinrich Sándor	10.—
Dr. Parecz Béláné	5.—
Dr. Parecz Béla	5.—
Dr. Viski Pálné	10.—
Hermann Gyuláné	
gyűjtése	45 korona.
És pedig:	
Hermann Gyula	10.—
Hermann Gyuláné	10.—
Langyel Tivadár	5.—
Hofmann Antal	5.—
Lukács Gézáné	5.—
Wojna Mariska	10.—
Horszák Ottó	
adomány	10 korona.
Dr. Insekutz Lászlóné	
adomány	10 korona.
Iszpervári Szervéné	
adomány	10 korona.
Jakabffy Andorné	
gyűjtése	44 korona.
És pedig:	
Első magy. ált. bizt. társ.	
aradi főügynöksége	20.—
Dániel Kálmán	10.—
Dániel Endre	5.—
Dániel László	4.—
Özv. Dániel Béláné	3.—
Jakabffy Andorné	2.—
Özv. Junga Sándorné	
gyűjtése	23 korona.
És pedig:	
Özv. Vertán Lukácsné	5.—
Kövér Mátyás	5.—
László László	5.—
Özv. Kohlbauer Fer.-né	1.—
Aknay Andorné	2.—
Nagel Józán	1.—
Özv. Simon Gáborné	1.—
Özv. Junga Sándorné	2.—
Özv. Kabdebó Bétáné	
gyűjtése	140 korona.
És pedig:	
Kabdebó Béláné	20.—
Naszády Ivánné	4.—
Kabdebó Géza	10.—
Kövér Márton	20.—
Ipolyi Kellér Iván	3.—
N. N.	2.—
Báró Bohus Lajosné	10.—
Czárán Géza	10.—
Antalfy Endréné	1.—
Sármezey Árpád	3.—
Vertán Eténé	3.—
Özv. Kabdebó Kálmánné	5.—
Kabdebó István	10.—
Sebess Gyula	10.—
Zhinsky Béláné	2.—
Özv. Kövér Istvánné	5.—
Török Andor	10.—
Király Dezsőné	2.—
Madorán Eleménné	4.—
Dr. Kabdebó Antal	4.—
Kádas Kálmánné	
gyűjtése	250 korona.
És pedig:	
Aradi Polgári Törvényszék	50.—
Aradmegyei Tisztvis.	20.—
A. A.	5.—
Gaal I.	20.—
Dr. Grossmann Emil	5.—
Goldschmidt Mihály	5.—
Dr. Grossmann Alfréd	5.—

Dr. Grossmann Jakab	5.—
Hajós Árpád	10.—
Hegyi Albertné	10.—
Kádas Kálmánné	5.—
Ländler Aladár	10.—
Br. Neuman Dániel	20.—
Br. Nj. Neuman Adolf	20.—
Br. Neuman Károly dr.	20.—
Oblath	5.—
Prokopetz Józsefné	3.—
Radó Gyula	5.—
Szabó Albert	10.—
Schuch Ferencné	10.—
Weisz Márk	10.—
Keresztes Gyuláné	
gyűjtése	10 korona.
És pedig:	
Keresztes Gyula	5.—
Keresztes Gyuláné	5.—
Kintzig Gézáné	
gyűjtése	34 korona.
És pedig:	
Kintzig Gézáné	10.—
Kintzig Jozefin	10.—
Färber Lajos	10.—
Ecker Gyuláné	2.—
Simonffy Aladárné	2.—
Kövér Bétáné	
gyűjtése	40 korona.
És pedig:	
Hendrey Ilus	10.—
Daniel Kálmán	10.—
Prettner Etelka	5.—
Biró Albert	5.—
Kövér Béláné	10.—
Kremmer Józsefné	
gyűjtése	30 korona.
És pedig:	
Kremmer Andoréni Elza	30.—
Kristyóry Jánosné	
gyűjtése	35 korona.
És pedig:	
Özv. Kristyóry Jánosné	10.—
Priegl György	4.—
Radó Gyula	2.—
Dick	1.—
Geller	1.—
Glück Dezső	0.60
Éles Armin	2.—
Éles Gyurka	1.—
Özv. Berényi Istvánné	2.—
Kneffel Lajosné	3.—
Kneffel Lajos	3.—
Kristyóry Sándor	5.40
Laczav Endréné	
gyűjtése	34 korona.
És pedig:	
Éber Viktorné	5.—
Hetes (7) lovas dandáriskola	10.—
Özv. Kovácsics Józsefné	4.—
Laczav Endréné	10.—
Zwolenszky József	5.—
Löcs Rezsőné	
gyűjtése	125 korona.
És pedig:	
Ottenberg Tivadarné	20.—
Kneffel Lajos	10.—
Aradi Polgári Törvényszék R.-t.	20.—
Aradi Közgazdasági Bank	20.—
Adler Andor	20.—
Weisz Márk	10.—
Arad-Hegyaljai H. É. Mo-	
toros-vasút	10.—
Dr. Löcs Rezső	5.—
Löcs Rezsőné	10.—
Lukács Lajosné	
gyűjtése	140.10 korona.
És pedig:	
Halmay Andor	1.—
Jankovics György	1.—
Zombori	1.—
Kémeth Sándor	1.—

Dr. Lukácsy Lipót	5.—
Dörr Gusztáv	2.—
Steinitzer N.	1.—
Králtz Lajosné	2.—
Elemér Mariska	1.—
Faló Adolf	1.—
Hajek Antal utóda	1.—
Bickel József	1.—
Kuhl Mihály	1.—
V. K.	0.50
Stevn Margit	1.—
N. N.	1.—
N. N.	0.60
Langyel Tivadár	3.—
Glück Zsigmond	2.—
Králtz Gyula	1.—
Schäffer Henrik	1.—
Dr. Králtz Lajos	100.—
Özv. Sütőné	0.50
Pöhl János	0.50
Lukácsy Lajosné	10.—
Lészay Sándorné	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Lészay Sándorné	10.—
Lészay Sándor	10.—
Lukácsy Miklósné	
adomány	10 korona.
Lusztig Arminé	
adomány	20 korona.
Özv. dr. Marschall Lajosné	
adomány	4 korona.
Mokry Jenőné	
gyűjtése	15 korona.
És pedig:	
Mokry Jenőné	10.—
N. N.	5.—
Dr. Múlek Lajosné	
gyűjtése	7 korona.
És pedig:	
Dr. Múlek Lajosné	5.—
Dr. Vertán Oszkár	2.—
Nachtnébel Ödönné	
gyűjtése	22 korona.
És pedig:	
Árpád Gyuláné	5.—
Özv. Kreitler Ferencné	1.—
Gál Irénke	2.—
Nachtnébel Gyuláné	2.—
Dr. Török Jánosné	2.—
Nachtnébel Ödönné	10.—
Dr. Német Jánosné	
gyűjtése	30 korona.
És pedig:	
Dr. Német Jánosné	20.—
Dr. Német János	5.—
Petrovics Dodi	1.—
Pavkovits, Constantin	2.—
Német Jusztin	1.—
N. N.	1.—
Dr. Páris Lajosné	
gyűjtése	60 korona.
És pedig:	
Dr. Páris Lajos	5.—
Keller János	1.—
Orstein Árpádné	1.—
Páris Gáborné	1.—
Özv. Kohlbauer Fer.-né	1.—
Jánossy Győző	2.—
Özv. Páris Jánosné	2.—
Simonffy Aladár	1.—
Lejtényiné	1.—
Gál József	1.—
Dr. Dániel Lajos	10.—
Bakay Dezső	5.—
Bittó Károly	1.—
Dr. Földes és Heis	5.—
Dr. Múlek Lajos	5.—
Özv. Földes Jánosné	4.—
Kászovyi Jánosné	2.—
Valaki	1.—
Dengel Alajosné	1.—

Peres Margit	
gyűjtése	25 korona.
És pedig:	
Ózv. Simon Tamasné	1.—
Skuteczky Lajosné	1.—
Finta Klári	1.—
W. Weisenburger	1.—
Ózv. Pava Ede né	2.—
Dr. Kálmán Ferencné	2.—
Donda Liza	1.—
Dr. Gábor Aladásné	1.—
Ózv. Jenő	2.—
Károly Imréné	1.—
Wetsey Jenőné	3.—
Wetsey Magda	2.—
Hoffmann Mici	2.—
Legeyel Józsi	2.—
Peres Margit	3.—
Pfeiffer Gyuláné	
gyűjtése	10 korona.
És pedig:	
Pfeiffer Gyuláné	5.—
Just Ferencné	5.—
Dr. Polonyi Jenőné	
gyűjtése	13 korona.
És pedig:	
Hegyi Albertné	10.—
Dr. Polonyi Jenőné	3.—
Dr. Pozsgay Istvánné	
adomány	10 korona.
Priegl Istvánné	
gyűjtése	25 korona.
És pedig:	
Dr. Priegl Istvánné	10.—
Priegl György	4.—
Pap Lajos	5.—
Dr. Mann Adolfiné	6.—
Ózv. Purgly Lajosné	
gyűjtése	29 korona.
És pedig:	
Ózv. Purgly Lajosné	15.—
Szell Ignác	1.—
Vásárhelyi Lászlóné	4.—
Ózv. Kugler Istvánné	1.—
Vásárhelyi Dezsőné	1.—
Purgly Emilné	2.—
Purgly Jánosné	2.—
Fischer Simonné	3.—
Purgly Lászlóné	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Purgly László	10.—
Purgly Lászlóné	10.—
Ransburg Sándorné	
gyűjtése	55 korona.
És pedig:	
Lówy Márkus	10.—
Lisztig Andor	4.—
Kepes Anna	3.—
Molnár Margit	2.—
Tamoky Miklós	2.—
Locant Ármánd	2.—
Dr. Sugar Jenő	2.—
Salgó Magduska	3.—
Róth Gizike	2.—
Antal Zsigmondné	4.—
Ábrahám Adolfi	4.—
N. N.	1.—
Ransburg Sándorné	10.—
Reiber Emilné	
gyűjtése	25 korona.
És pedig:	
Ottenberg Tivadar	20.—
Oszták-Magyar Bank	5.—
Reicher Károlyné	
gyűjtése: N. N.	10 korona.
Résch Ferencné	
gyűjtése	129 korona.
És pedig:	
Ányos L.	1.—
Alfersdorfer Endre	5.—
Barka	1.—
Bardea Demeterné	4.—

Böjösse	1.—
Benkey	1.—
Bugarin	4.—
Denk	2.—
Fiedl Jánosné	2.—
Fiedler Imréné	2.—
Fogroschir	2.—
Garsch Albertné	2.—
Grassel	1.—
Griger	1.—
Greif	2.—
Horváth Gézáné	2.—
Herbav Emilné	1.—
Haeterst	1.—
Hängler	1.—
Henniges	1.—
Hegedüs	4.—
Jelussig Oszkárné	2.—
Dr. Jankó Béta	1.—
Kovács	2.—
Kriszák	1.—
Kammerlän Jánosné	2.—
Kilczner	1.—
Lukács	1.—
Mon Gyula	1.—
Mogas	2.—
Meinzaksz	1.—
Mogán D.	1.—
Pálfy Szilárdné	2.—
Pfeiffer	4.—
Pollák	1.—
Poppu	1.—
Ózv. Pacak Ottóné	2.—
Résch Ferencné	10.—
Schams	1.—
Serb Th.	1.—
Strohoffer Lajosné	2.—
Schreiber Hugóné	2.—
Srányi	3.—
Stuchlich	2.—
Szöböl Rezsőné	20.—
Tanis	1.—
Töbis Frigyesné	10.—
Tóth	1.—
Winkler Matild	3.—
Voitko	1.—
Weisz Antal	1.—
Zakariás Aladárné	2.—
Zöschy	1.—
N. N.	2.—
Robitsek Ágostonné	
gyűjtése	55 korona.
És pedig:	
Darányi Jánosné	5.—
Báró Neuman Dánielné	30.—
Dr. Back Sománé	4.—
Dr. Auszterweil Lászlóné	4.—
Dr. Steinhardt Mórné	6.—
Robitsek Ágostonné	6.—
Róka Józsefné	
gyűjtése	5 korona.
És pedig:	
N. N.	5.—
Ózv. Rónay Jánosné	
gyűjtése	25 korona.
És pedig:	
Rónay Endre	5.—
Rónay Jánosné	10.—
Rónay	10.—
Ózv. Salamon Gusztávné	
gyűjtése	30 korona.
És pedig:	
Fábián Lajosné	10.—
Salamon Auguszta	20.—
Schör Lajosné	
gyűjtése	31 korona.
És pedig:	
Dr. Koós János	10.—
N. N.	1.—
Bogdán Virgíli	5.—
Schör Lajosné	15.—
Schreyer Viktorné	
gyűjtése	25 korona.
És pedig:	
Löffler Jakab	10.—
Schreyer Viktorné	10.—
Édesapja. Löffler	5.—
Simó Károlyné	
adomány	10 korona.

Simon Karolin	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Pünkösdi Simon Mili	5.—
Szilágyiné Simon Ilona	5.—
Bartha Béla é	5.—
Pünkösdi Ferkó	5.—
Stankovics Miklósné	
gyűjtése	12 korona.
És pedig:	
Komjáthy Rózsi	1.—
Stankovics Mihály	2.—
Németh Jánosné	3.—
Rudnai Béláné	1.—
Karcsay Valérné	1.—
Karcsay Valéria	—30
Boros Vidáné	1.—
Heilkraut N.	1.—
N. N.	—70
N. N.	1.—
Steiner Ferencné	
gyűjtése	105 korona.
És pedig:	
Aradi Első Tak.-pénzt.	50.—
Ottenberg Tivadar	10.—
Dormann Józsefné	3.—
Weisz Vilmos Budapest	10.—
Steiner Ferenc és neje	20.—
Steiner Manki	5.—
Szacsvay Zsiga	5.—
N. N.	2.—
Steiner Jakabné	
gyűjtése	180 korona.
És pedig:	
Aradi Széchenyi gőzmalom R.-T.	20.—
Aradmegyei Tak.-pénzt.	25.—
Dr. Auszterweil Lászlóné	4.—
B. T.	2.—
Ózv. Dr. Back Sándorné	4.—
Bloch H.	4.—
Barkó Ferencné	5.—
Dömány Józsefné	5.—
Gluck Károlyné	5.—
Grallert I. és Fia	4.—
Hajós Árpád	4.—
Hoffmann Antal	5.—
Lengyel Lőrinc	5.—
Neuman Dániel	20.—
Ottenberg Tivadar	30.—
Pap Lajos	3.—
Steiner József	10.—
Steiner Istvánné	5.—
Steiner László	3.—
Steiner Jakabné	12.—
Weisz Lajos	5.—
Ózv. Sváb Pálné	
gyűjtése	10 korona.
És pedig:	
D. L.-né	1.50
Gúta Erzsike	1.50
B. G.	—50
F. G.	—50
B. H.	—60
E. I.	—60
V. L.	1.50
Blasovszky Mariska	—80
H. E.	—50
V. B.	—50
H. G.	—50
Varga K.-né	1.—
Szabó Zoltánné	
gyűjtése	280 korona.
És pedig:	
Goldschmidt Sándor	30.—
Aradmegyei Tak.-pénzt.	30.—
Ij. Neuman Adolf	30.—
Aradi Első Tak.-pénzt.	50.—
Löbl Gyula	20.—
Neuman Károly	30.—
Aradi Inar- és Nébank	50.—
Aradi Központi Tak.-p.	30.—
Szabó Zoltán	5.—
Szabó Zoltánné	5.—
Szokolczay Lajosné	
adomány	10 korona.
Szalay Antalné	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Szalay Antalné	10.—
Timár Aranka	10.—

Dr. Szalay Károlyné	
gyűjtése	24.40 korona.
És pedig:	
Fischer Simonné	2.—
Dr. Szalay Károlyné	5.—
Ózv. Vokzál Vilmosné	2.—
Dr. Szalay Béla	2.—
N. N.	2.—
Kaletsy Vilma	2.—
Kabdebó Imczi	1.—
Kabdebó Janetika	1.—
Zahn Mária	—50
Ózv. Hudecz Ferencné	1.80
N.N. és N.N.	—40
N. N., N. N. és N. N.	—60
Ózv. Huszár Jánosné	—20
Ózv. Sappert N.	—30
N. N.	—20
N. N.	—40
N. N.	—60
N. N.	—10
Ózv. Pucher Jenőné	2.—
Ózv. Szathmáry Gyuláné	
adomány	15 korona.
Ózv. Tagányi Istvánné	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Dr. Tagányi Sándor	10.—
Tagányi Istvánné	10.—
Dr. Tisch Mórné	
gyűjtése	50 korona.
És pedig:	
Dr. Tisch Mórné	10.—
Dr. Török Ferenc	5.—
Dr. Meszlényiné	2.—
Dr. Kronstejn	2.—
Dr. Gross Endréné	5.—
Adler Samu	2.—
Ózv. Kaufmann Lajosné	2.—
Ózv. Klein Lipótné	2.—
Rosenfeld Hermanné	5.—
Blatné Ransburg Gizella	4.—
N. N.	1.—
Ózv. Reiniger Samu	10.—
Ózv. Tomka Gyuláné	
adomány	40 korona.
Báró Urbán Ivánné	
gyűjtése	40 korona.
És pedig:	
Urbán Ivánné	20.—
Urbán Iván	20.—
Báró Urbán Péterné	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Báró Urbán Péterné	10.—
Báró Urbán Péter	10.—
Variassy Árpádné	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Variassy Árpádné	20.—
Vásárhelyi Janka	
gyűjtése	20 korona.
És pedig:	
Ózv. Takács Sándorné	10.—
Vásárhelyi Janka	10.—
Velcsov Gézáné	
gyűjtése	22 korona.
És pedig:	
Dr. Mandl Vilmos	1.—
Szántav Lajos	1.—
Robitsek Samu	1.—
Schattlesz József	1.—
Doka Miklós	1.—
Tona Ferenc	1.—
Dr. Groszmann Emil	1.—
Eckhardt István	1.—
Dr. Vas Sándor	1.—
Dr. Kárász	1.—
Igaz Sári	2.—
Velcsov Gézáné	10.—
Ózv. Végh Aurélné	
gyűjtése	22 korona.
És pedig:	
Ózv. Temesváry J.-né	10.—
Ózv. Végh Aurélné	10.—
Jakabfy Gyuláné	2.—
Walder Gyuláné	
adomány	10 korona.

V. 670/1. 1914. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíró-ság fenti számu végzése által Schiff és Társa budapesti cég végrehajtató javára 255 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt ki-elégítési végrehajtás alkalmával bírólágg lefoglalt és 880 koronára becsült villanycsillárok és egyéb-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Weitzer János-u 2. szám alatt leendő eszközzésére 1914. évi május hó 8. napjának délután 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékosók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1914. április hó 20. napján.

Gyórfy Arnold
bíró végrehajtó.

2845

7165—1914.

Hirdetmény.

A honvédelmi miniszter az 1912. évi LXIX. törvények 4. §-a alapján a városunk területén található lovaknak osztályozását rendelte el.

Felhívjuk ennél fogva mindazokat, kiknek birtokában ló, öszvér, öszvérszamar és szamar, valamint fogatos jármű van, hogy a f. évi április hó 28-ától május hó 5-ig terjedő 8 napi határidőn belül lovak, öszvéreik, öszvérszamarik és szamaraik illetőleg fogatos járműveik számát, nemét valamint a lovaikhoz tartozó máhásállat felszereléseket az összeírás foganatosítása céljából a helyszínén megjelenő rendőri kerületi biztosoknak 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés terhe mellett pontosan bejelentésük.

Nem kell bejelenteni a következő lovakat és járműveket:

1) az a Felső és a királyi ház tagjainak udvartartásához tartozó lovakat és járműveket;

2) a nemzetközi jog értelmében területenkivüliséget élvezők személyes használatra szolgáló lovakat és járműveket;

3) a fegyvereserőhöz tartozó egyéneknek annyi lovát ahányat mozgósításkor tartani kötelesek;

4) a csendőrséghez tartozóknak szolgálatuk teljesítéséhez szükséges lovaikat;

5) az udvari és állami méneseintézeteknek, állami méneseknek és csikótelepeknek és gazdasági tenyése lovaikat és járműveiket és

6) a kincstár tulajdonában lévő lovakat és járműveket.

Arad sz. kir. város tanácsának 1914. évi április hó 11. tartott üléséből.

A városi tanács.

Használt ólom
megvételre keresetlik.

Ő Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója.

Szabó Albert

ARAD, Andrásy-tér 16.

Városi és megyei telefon 239.

Megérkeztek a legjobb, legújabb
kivitelű 6221

Jégszekrények.

Legolcsóbb és legnagyobb
raktár

Üveg, porcellán, lámpa, mennyaszonyi kelengye, nászajándék, konyhafelszerelés, vendéglői- és kávéházi berendezések.

Mélyen leszállított árak:

Vizkészlet 1 korsó 6 pohárral ...	150
Borkészlet 1 palack 6 pohárral ...	140
Likörkészlet 1 palack 6 pohárral ...	1—
12 drb vizes pohár csiszolt üveg ...	140
12 „ boros pohár „ „ ...	120
12 „ likörös pohár „ „ ...	120
1 felszolgáló állvány 6 tányérral ...	120
1 cukortartó	40
1 felszolgáló tál 6 tányérral mély v. lapos	120

Porcellán edény, kárlásbádi gyártmány

6 pár finom színes kávé- v. tea-csésze	3.—
6 személyes kávé- vagy teás-készlet modern forma aranyozva és festve	7.50
6 személyes étkező-készlet 26- drb csodaszép forma aranyozva és festve	14.50
1 remek szép angol mosdókészlet díszesen festve	9.—
1 legújabb divatu porcellán mosdókészlet aranyozva és díszesen festve	14.—
1 majolika tészta-tál 6 tányérral díszesen festve	3.—

Alpaca evőeszközök eredeti gyári árjegyzék szerint.

Nagy választék villany- és légszesz-osillárokban. — Legjobb minőségű Wolfram izzólámpák.

Képkerekezések a legújabb kivitelben gyorsan készíttetnek.

Legnagyobb épület fűvezéresi vállalat.

Nikotinmentes dohány-
árak és különlegességek

Jól szituált
képviselőt
keres

elsőrangú, már jól be-
vezetett külföldi

autopneumatikgyár.

Ajánlatok: „STOCK
45030.“ sz. alatt kéret-
nek:

Schwarz József hirt-
tőjébe, Budapest, And-
rássy-ut 7. 2846

10405—914.

Hirdetmény.

Közzhírré tesszük, hogy a Birkás és család mesterséges legelőre beiratott szarvasmehák május hó 4-én bocsájtathatók ki.

A családi legelőből további intézkedésig egyelőre 20 katasztrális hold terület használható fel a legeltetés céljaira.

A legelőre való kibocsájtás előtt az állatok a Birkás legelőn lebélyegeztetnek.

Arad, 1914. ápril. 25.

A városi tanács.

Szalon angolbőr butorok

a legfinomabb kivitelű a legegyszerűbbig. — További használt butorok átalakítása valamint lakásberendezések és díszítések a legolcsóbb árban elfogadottnak.

Lavelezőlap meghívására azonnal
jövünk!!!

Dougán és Majer

kártyos és díszítő

ARAD, Atzél Péter-utca 3. sz.

(az udvarban, a kapuval szemben)

Az
Aradi Közlöny

apróhirdetési levelezőlapja,

valamint az

Aradi Nyomda Részv.-Társ.

kiadásában megjelent

nyomatványok,

(postakönyvek, tartó-
zik-követel zsebfüzet,
ügyvédi nyomtatvá-
nyok, stb.) kaphatók

Barna Béla

hírlap és hirdetési irodájá-
ban ARAD, Atzél Péter-utca

1. szám Zrínyi-utcai oldal. —

Telefon szám 398.

Jég- szekrényeim

2804
60%
jégmegtakarítással

Sikerült egy oly jégszekrényt gyártanom, amely kevés jég-szükséglettel különösen hűtenek. Kentesek, mézárások, vendéglősök és magánosok szíves figyelmébe ajánlom

jégszekrény árjegyzékemet,

melyet kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Használt jégszekrények ujakra becseréltetnek és kijavítva ismét jutányos árért eladatnak.

Kohn József

bádogos, vízvezeték berendező
Aradon

Gyártelep Balthyáry-utca 32.
Városi és megyei telefon 333.

2808—1914 kh. sz.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Arad szabad királyi város területén levő gyalogutak gondozása és azokon a száradköszlekedés akadályainak elhárítása tárgyában alkotott és a nagyméltóságú magyar királyi Belügy-ministerium 188062 számú rendeletével jóváhagyott alább közölt 12909—808—1918. számú szabályrendelet 1914. április 1-én életbe lépett.

Szabályrendelet.

1. §
Minden ház és telek utca gyalogjáróját, mely szilárd burkolattal (kövezettel, asphalttal) elátva nincs, köteles a ház- vagy telektulajdonosa minden évben szeptember 1-től november 30-ig terjedő időben másfél méter szélességben és 15 cmr. vastagságban homokréteggel akként beborítani, hogy az a vízlevezető árok vagy folyóka felé 5 cmr. eséssel bírjon. Ha a gyalogjáró másfél méternél keskenyebb lenne, akkor az évenként egyszélességben a fentebb érintett módon homokréteggel beborítandó.

Az utcai átjárókat a város közönsége készítteti és tartja fenn.

2. §.

Kötelesek a ház- és telektulajdonosok a gyalogjárók mellett elvuló vízlevezető árkokat telkük vagy házuk utca vonalának hosszában a mérnöki hivatal által előírt utasítás és méretek szerint megásni, azokat tisztán tartani nem különben kötelesek ezen vízlevezető árkokon keresztül telkük kocsibejárójánál hidat építeni és azt jókarban tartani.

3. §.

Kötelesek a ház- és telektulajdonosok a házuk és telkük utcai vonalának egész részén a szerb tövist és egyéb dudvát rendszeresen kiirtani.

4. §.

A szilárd burkolattal ellátott gyalogutakat kötelesek a ház- vagy telektulajdonosok tisztán tartani, azokról a havat eltávolítani, s ha sikkal jéggel borítják, azokat fűrész porral vagy homokkal behinteni.

A nem szilárd burkolattal ellátott gyalogutakon összegyűlt havat kötelesek a ház- és telektulajdonosok eltávolítani.

5. §.

A belváros egész területén május 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház- és telektulajdonosok által naponként egyszer és pedig asfalt burkolattal ellátott gyalogutak d. u. 1—2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutak este 7—8 óra között meglocsolandók.

Ezen szakaszban foglalt kötelezettség a külvárosok gyalogjárdáira ki nem terjed.

6. §.

A gyalogutakon kerekesszékeket vagy bármiféle kocsikat húzni vagy taszítani, sálatokat hajtani, a közlekedést akadályozó nagy tárgyakat húzni tilos.

Tilos hatósági engedély nélkül a gyalogutakat bármiféle tárggyal elfoglalni

A fel- és lerakódás a gyalogutakon át csak úgy eszközölhető, ha az a közlekedést nem akadályozza.

Tűzifa fűrészelésére és feldarabolására a gyalogutak el nem foglalhatók, e célra csakis az utcaterületnek a gyalogut mellett fekvő része vehető igénybe.

A fagyatás után a beszemelt utcai rész a fahágók által letisztítandó.

A külvárosi gyalogutak téli időben, midőn a kocsik járhatalanok, iparcikkek és egyéb házi szükségletek be- és kihordása, hábr kézi járművekkel szabadon igénybe vehetők, de lábas járműveket hajtani, a külvárosok gyalogutain bármely időben tilos.

7. §.

A bolternyők csak úgy alkalmazhatók, ha azok feszítő és támasztó rudai a gyalogut színvonala fölött 2.20 mtr. magasságban esnek. Az ernyőket lekötni vagy azokra tárgyakat agyarni tilos.

A kinyúló cégtablák valamint a kinyúló lámpák 2.20 m-térnél alacsonyabban ki nem függeszthetők és azok a falról 60 centiméternél kisebb nem nyulhatnak.

8. §.

A lakások takarításánál a portöröket az utcára kirázni tilos. Tükörök az utcán csak úgy szállíthatók, ha azoknak az üvege le van takarva.

9. §.

Akik ezen szabályrendelet 1, 2, 3, 4, 5 és 8 §-ait még nem tartják illetve megszegik, kihágást követnek el s 50 koronáig terjedhető pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 3 napig terjedő elzárással fogják büntetni.

Kihágás követnek el azok is, akik 6 és 7 §-át nem tartják meg vagy megszegik és amennyiben nem az 1879. évi XL. t. c. 119. vagy 120. §-ai alapján büntetendők, az első pontban foglaltakkal képest fogják büntetni.

Ezen büntetésen felül a kapitányi hivatal feljogosított, hogy az elmulasztott munkákat az illető ház- vagy telektulajdonos terhére hatóságilag eszköztesse.

10. §.

A kihágások elbírálásánál elsőfokban a város rendőrkapitánya vagy a tanács által megbízott tisztviselő, másodfokban a város tanácsa, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminister bírálkozik.

11. §.

A kiszabott pénzbüntetésből befolyó összegek az 1904. évi XX. t. c. 23. §-ában jelzett célokra lesznek fordítandók.

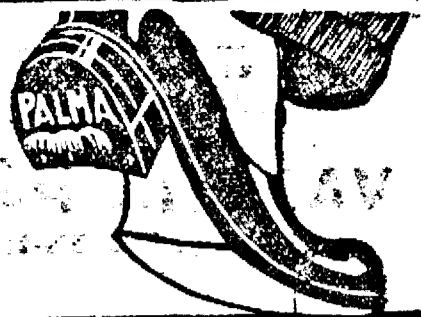
12. §.

Behajthatatlanság esetén a pénzbüntetések az 1879. évi XL. t. c. 22. §-a alapján változtatandók át elzárásra.

13. §.

Ezen szabályrendelet végrehajtásának ellenőrzésével a kapitányi hivatal, a homoklás és arok ásás munkáinak megállapításával, s az afeletti ügyekkel a mérnöki hivatal megbízauk.

Green, főkapitány.

az elasztikus
PALMA cipősarok
figyelje meg
TARTÓSSÁGÁT

9261

Szanatorium Dr. Fasan

Spittal Millstätter-tó, Karintia. Alapítva 1893. Morfium lezoktatási gyógyvidék kényeser nélkül és enyhe formában, ugyanint könnyű betegeknek és üdülésszeraitaknak általában. Prospektust iryem. 1058

Messenger Boy

vállalat.

Kerékpáros gyorsküldőncök

Deák Ferenc-utca 8. sz.

Telefon 816.

Levél- és csomagkézbesítés. Egyesületeknek tagdíjbeszedés. Adófizetések eszközlése. Lakásnyilvántartás. 2340

7296—1914. kh. sz.

Hirdetmény

A villamos vezetékek oltalmára alkotott szabályrendelet 1 §-a szerint Arad város területén létesített villamos vezetékek oszlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos légvezetékeknek, valamint a földalatti villamos vezetékek (kábelek) és azokhoz tartozó szerelvények rongálása, valamint ezek működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos.

Tekintettel arra hogy a sárkányozás folytán a felső villamos vezetékek állandó veszélynek vannak kitéve, a sárkányozást Arad város egész területén úgy a bel-, mint a külvárosban betiltom és miután hivatalozott szabályrendelet 5 §-a szerint a villamosvezetékek oltalmára vonatkozó rendelkezések megtartására a család- és gondnokokat is kötelezi családjaik, gyámoltjait és gondnokoltjakkal szemben, figyelemmel arra nevezeteket hogy minden esetben, midőn kiskora egyen sárkányozás által a villamosvezetékben kárt okoz, a kihágási eljárást a szülő, gyám, gondnok vagy munkaadó ellen fogom megindítani.

Green,
főkapitány.

Nagymennyiségű
maculatura
eladó.

Vízvezeték és csatorna
berendezési vállalat

VARGHA PÁL

Arad, műhely: Thököly-tér 3.

Eivállalok jutányos árak mellett minden a szakmába vágó munkákat, nyújtunk: fürdőberendezéseket, szivattyukat, mosdókat, udvari fagymentes kutakat mindennemű fürdő- és fűtőgázkályhákat és klosetteket; általam elkészített munkáért jótállást vállalok.

Melegvíz automata
javításban specialista.

Javítások azonnal, olcsó árban eszközöltetnek. Költségvetés díjtalan!

1914. évi 1561. sz.

Termelt tölgy rönkfa eladása.

A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó császári m. kir. erdőgazdagság 1913/14. évi vágásban termelt s a „Császártelpi hízalda” nevű (A. Cs. E. V.) vasúti állomás közvetlen szomszédságában levő rakterületen készletbe mintegy 677.45 m³-t kitevő tölgy rönkfa egy eladási c. oporiban sárt írásbeli versenytárgyalás útján fog eladni.

Az ajánlatok folyó évi június hó 3-án déli 12 óráig nyújtandók be az aulirt m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok június hó 4 én delelő 9 órákor fognak nyilvánosan felbontatni.

A versenytárgyalási egyúttal szerződési feltételek az eladandó rönkfa vastagsági méreteit, a megállapított kiküldési árat és leteendő bányapénzt feltüntető kimutatások, ajánlati úrlap és boríték az aulirt m. kir. főerdőhivatalnál és a császári m. kir. erdőgazdagságnál, (Arad, Vécsey utca 11. szám) díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1914. évi április hó.

2842

M. kir. Főerdőhivatal.

7847—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Figyelmestetem a helybeli sör-
raktárosokat, kávéoskat, vendéglő-
söket, mészárosokat, cukrászokat,
fűszer csemege kereskedőket s min-
denkit a ki természetes vagy műje-
get raktáron tart, hogy jégnek r-
szerez eladása az 1884: XVII. t. cz.
hatálya alá eső ipari foglalkozás lé-
vén, csakis erre szóló iparigazolvány-
alapján üzhel.

Jégnek iparigazolvány nélkül
árusításával foglalkozók a fenti tvca.
156. §-ának a.) pontja szerint fognak
büntettetni.

Arad, 1914. évi április hó 1-én.

Gréen
főkapitány.

Költözködők figyelmébe

ajánljuk állandó alkalmi vételű nagy szőnyegeinket, me-
lyeknek árai a következők:

400 hosszú 300 széles	...	100 korona
350 hosszú 250 széles	...	75 korona
300 hosszú 200 széles	...	48 korona

Rézkaris teljes felszereléssel K 350. Nagy raktárt tar-
tunk futószőnyeg-, függöny-, asztal- és ágyterítőkben. 2832

Rosenblüh H. és Társa ARAD.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és leg-
jobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ára 70 fillér.

Tussinal-tea

Ára 70 fillér.

Ha tyúkezeme van és gyöttri
nagy kín,

A legjobb gyógyszer
az Anagallin.

Ára utasítással 70 fillér.

A mértéktelen do-
hányzás-szenvedély
legbiztosabb, legegészsége-
sebb és legkellemesebb el-
lenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosz-
szu időre elég: 1 korona.

Egészséges és izmos lesz,
Ha „Doré-sósborszesz“-t vesz,

Mert csak egyedül jót tesz

A valódi „Doré Sósborszesz“

Egy eredeti üveg ára 1 kor. 10 f.
és 2 kor. 20 f. Próbauveg 44 f.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 23. SZ.
(A megyeházzal szemben.)

A nőnek szépsége leg- nagyobb dize.

Ext ápolni, megtartani a legnagyobb
művésze a kozmeticiának. .
Egyik ilyen készítménye a modern
kosmeticiának a FÖLDES-féle

Margit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyit kell oldani egy mosdó
tálnyi vízben. Ezzel fogjuk azonnal a mosdás után
art a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba
hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk art a
nagyszerű hatást, hogy arcunk üde, ruganyos, harma-
tos, illatos lesz, a petyhüdt bőr élénkebb lesz, kisimul,
megtelik, a porusok szabadon functionálnak s könnyen
végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test
nedveit, könnyen, akadálytalanul veszik fel a levegő
oxigénját, a fityegő ráncok elsimulnak. Mosdásához
egy evőkanálnyit hozzávalandó mentől hi-
degebb vízben. ÁRA 1 KORONA.

Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza
ARADON.

Apró hirdetések.

**Az Aradi Köz-
löny** mindennap eljut
számtalan városba, fa-
luba és pusztába, tehát sok
embernek kerül a kezébe. Min-
den embernek lehet naponta
valamit eladásra kínálni, vagy
megvételre keresni az Aradi
Közöny apróhirdetési ré-
vén (pl. munkát, árut,
szolgáltatást.) Az ered-
mény biztos.

Aron apróhirdetésekre vonatkozó
újdonságok, ahol a hirdetés mel-
lett: „Bővebbet, vagy cím a ki-
adóban” áll, közelebbi adatok
olvashatók az „Aradi Közöny”
kiadóhivatalának előcsarnokában
elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

Vénus kézfinomító
a legjobb, mely a kezét három
nap alatt bársony simává és fe-
hérré varázsolja, 1 üveg 70 fillér.
Kapható a Központi Drogeriában.
2201

OKTATÁS.

Engel Keresk. Szaktaufolyama.
Gépirás. Gyorsírás. Könyvitel.
Keresk. számtan Helyesírás. A
május hó elején kezdődő nyári
három hónapos tanfolyamra beirat-
kozások május hó 2-ig a régi
helyiségben Haszinger-u. 5. május
hó 3-tól Lázár Vilmos utca 2.
az új helyiségekben elfogadtatnak.
Gyakorlati kiképzés keresk. és
ügyvédi irodák részére. Díjtalan
állásközvetítés. 651

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes tanuló
Mihály Gyula cukrászdában fel-
vétetik. 2720

Kell és Krausz
cégnél egy ügyes, fiatal segéd fel-
vétetik. 2588

Kiszolgáló
kisasszony felvétetik, Franck József
cukrászdájában Deák Ferenc u.
2818

Intelligens
elrusító, aki kirakatrendező is,
uridivat vagy férfiruha szakmából
kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.
2821

INGATLAN.

Földbirtok
Temesvár-megyében 312 hatasz-
trális hold urí lakással és sok
gazdasági épületekkel, betegség
folytán kedvező, átvehető bankte-
herrel olcsón eladó. Bővebb felvilá-
gosítást ad Gyenge Ferenc Arad.
Városi és megyei telefon sz. 624.
2584

Török Gábor-utca 7. alatt
200 □-öl üres háztelek szabad-
kézből eladó. Bővebbet Boros
Béni-tér 1., virágüzlet. 2742

LAKÁST KERESNEK.

Butorozott
tágas utcai szobát előszobával, ke-
res idősebb ur szolid házaspárnál,
esetleg teljes ellátással. Szíves
ajánlatokat kér „D” jelige alatt e
lap kiadóhivatalába. 2825

KIADÓ LAKÁS.

Erzsébet királyné-körut 25. sz.
alatt (örvényszékek szemben) egy
emeleti modern erkélyes 3 szobás
lakás május 1-re kiadó. 2789

Kiadó lakás.

Legmodernebb berendezéssel egy
5 szobás lakás, mely áll 3 utcai
és 2 udvari szobából és a szüksé-
ges mellékhelyiségekből május hó
1-re kiadó. Értekezhetni Petőfi-
utca 10. sz. alatt a házfelügyelőnél.
2005

Modern 4 szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel,
ujjonnan mészolva és festve, közel
a piac téhez, bármikor kiadó.
Lujza-utca 8. sz. 2836

3-4 és 5 szobás lakások
minden hozzátartozó kényelmes
mellékhelyiséggel, május 1-re ki-
adó. Hasszinger-utca 5. 5766

Két szobás

utcai garzon lakás irodának is
igen alkalmas, azonnalra kiadó.
Deák Ferenc-utca 39. sz. alatt. 1077

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Kölni víz
eredeti recept szerint készítve,
legjobb minőségben „Központi
Drogeriában” kapható. Egy üveg
—50, —90, 1.90 és 3.— ko-
rona. 2201

Háziasan készült
komlóspár élesztőt kenyérsütéshez
viziontelárusítóknak a legolcsób-
ban szállt Nagy Pál Mihály kom-
lóspár élesztőgyára Földeák. 2679

Acélos, tartós, kristály tiszta

Jég

háztartási célokra naponta házhoz
szállítva 5 és 8 koronás adagok-
ban. Aradi Jégtelep Petőfi-utca 7a.
Telefon 199. sz. 2297

Veszek

a legmagasabb árban uraktól le-
vetett férfi ruhát, utazó és városi
bundát valamint mindenféle egyen-
ruhát. Bleier Ignácz, ruhakereskedő
Szent Pál-utca 12. 2883

Antik órák

kaphatók Losonczy Lajos órás és
éka szerésznél, Szabadság-tér 1. 2727

Házbér

könyvek kaphatók Pichler Sándor
könyv- és papír kereskedésében
Arad, Szabadság tér 1. sz. 2791

Hálószoba

és többféle butorok eladók. Ber-
csényi Miklós-utca 11. sz. 2824

Uj világos

hálószoba berendezés, jutányos áron
eladó. Erzsébet-körut 18/a. 2839

Egy

nagy réz üst hordó forrázásához
alkalmas eladó. Tökölly-tér 2/a.
földszint. 2841

Legjobb lugmentes

arc- és kézmcsó a Hygea szappan
40 fillér, Lanolin szappan 50 fill.
Mindkét szappan tiszta növényi szl-
radékokból készül, lugmentes, a
legfínnyásabb arcu hölgyek és gyer-
meknek, csecsemők mosására leg-
alkalmasabb. Legtartósabb, legfi-
nomabb és leghatásosabb fürdő-
szappan az Angol fürdőszappan,
óriási darab 70 fillér. Dr. Földes
és Hehs Arad. Földes gyógyszer-tár
Deák Ferenc-u., Hehs gyógyszer-
tára Batthyány u. 1224

Alágyujtásra való papír

kb. 50 kilós bálákban csomagolva
kapható: bálanként 2 koronáért
az Aradi Közöny kiadóhivatalában.

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

korsma és üzlethelyiség külön
teremmel együtt, kiadó. Cím a
kiadóban. 1501

Forray-u.

Nádasdy palotában jó fordalmu
pálinka depó családi okok miatt
eladó. Értekezhetni ugyanott. 2800

KÜLÖNFÉLE.

Hajbetegségek

ugy keletkeznek, hogy elmulasztja
a hajnak s a fejbőrnek gondozá-
sát, ezt meggátolhatja a kitünő-
nek bizonyult Dr. George Robert
American Hair Petroljával. Kap-
ható a Központi Drogeriában. 2201

Pince kiadó.

Két nagy világos száras pince
egyenként 14 méter hosszúságú;
bor, — esetleg raktárnak is hasz-
nálható. Varjassy József utca 18.
szám alatt. 2875

Csak urakat

érdekelhet hogy, megszünt a fer-
tőzés veszélye, mióta a Philantrop
forgalomba került. Ára 1 korona
80 fillér. Főraktár: Hehs Vilmos
gyógyszertára a Szent-Istvánhoz
Arad, Batthyány utca. Összes ké-
szítményeink G. Földes Kelemen
gyógyszertárában is kaphatók. 5189

Épületbádogos

és vízvezetési munkákat, ugy-
szintén tetőfestést és javításo-
kat legszakosabban és legol-
csóbban elvállalok vidékre is.
Sztójka Kálmán Arad, Weitzer
János- és Batthyány-utca sa-
rok. 1281

India fogoseppék

a legmagasabb ígéretet azonnal
megszüntetik, Ára 70 fillér. Főrak-
tár: Gutorai Földes Kelemen gyó-
gy-szertára és vegytudományi laborate-
riuma Aradon. Összes készítmé-
nyeink kaphatók Hehs Vilmos
Batthyány-utcai gyógyszer-tárában.
1224

Takszámoteres

Bér-autok

Telefonszám

818

2381

Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8 sz.

ÖZV. URINŐ

magához fogadna jó magavi-
seletű, bármily vallásu, 13—14
éves leányt, lehet vidéki is,
aki kisebb háztartás dolgait
végezné. Ennek ellenében fize-
tést kapna és szabad óráiban
jó iparágat megtanulhat. Árva
vagy anyátlan gyermek, jó ott-
honra talál és előnyben részesül.
Cím a kiadóhivatalban. 2702

Mindenki azt mondja már; hogy szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok el-
tüntetésére legjobb az eredeti
Kárpáti-féle

Benzoé tejserme ára 1 korona.
Benzoé tejszappan ára 70 fillér.

Főraktár: 4675

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertára
ARAD, BOROS BÉNI-TÉR.

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és
mezőgazdaság részére.

Rézkenpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kén só

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való
megvédésére.

Vizben oldható gyü- mölcsfa-carbolineum

téli permetezésre

mészkenlé

téli és nyári permetezésre
gyümölcsfák gombabeteg-
ségei ellen — darabos
kén — rudkén — közön-
séges és asbest-kénlap —
rézmészpor — chlorbaryum
répaféreg ellen carbolpor
carbolsav — cresolium fer-
tőtlenítésre.

Elismerő levelekkel szolgálha-
tunk.

Dobiaschl J. és Dörner Testvérek,

vegyitermék gyárai ARAD.
Telefon 165. 1391

Eliás Lipót Fia

butorszállító vállalata.

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

2229

Tisztelettel Eliás Lipót Fia butorszállító Deák Ferenc-utca 36. sz.

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tisztelt költözők közönség figyelmét felhívni, hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpított 6, 8 és 10 méter hosszú patentírozott zárt butorszállító kocsijaimmal.

Dearling for Gentlemen

világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin tartással.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

a különlegességi dohány-társaságban.

Veszek

vagy más tárgyakra átcserelek: zálogcédulákat, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és brilliáns tárgyakat

Deutsch Izidor

órák- és ékszerész

Weitzer J.-utca, Minorita-palota

Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Ügyes szerelőt,

aki kis amerikai benzin- és szivógáz-motorok önálló szereléséhez és javításához ért, azonnali

belépésre keres

Sam. Wagner
gépgyár Nagyszében.

Román és német nyelvet beszélők előnyben részesülnek.

Uj gyár! Telefon 820. Uj gyár!

Első Aradi Orthodox Kóser **szalámi gyár**

ARAD, Boros Béni-tér II. szám.

törvényileg bej. cég.

Sürgőnycim: **Szalámigyár Arad.**

Rendeléseket szalámi, tormás virstül és sonkafélékben prompt házhoz szállítással legolcsóbban teljesít. Vidéki viszontelárusítók kerestetnek. 1511

Leltározás alatt tulhalmozott raktár folytán legjobb és legszebb **ernyő és francia fűzők**

NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletében

Arad, Szabadság-tér 19. alatt,

már 1 K. 90 fillértől kezdve árusítatnak el, ahol javítások és áthuzások is a leggyorsabban és legjutányosabban, szak-szerűen eszközöltetnek. 241

A szépségápolás titka a használandó szépítő szerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna. Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Ablakredők

Vadói amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermek-kocsik

nagyválasztékban.

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű- és játékaru üzletében 1861

Arad, Szabadság-tér 21.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 8. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos főszedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszító vasakat, Wolfram lámpákat és mindenféle villanyos cikkeket. 461

Figyelem a címre!

Nem összetéveszteni!!

Ha kerékpárt vagy jó varrógépet akar venni látogasson meg, ahol könnyen meggyőződnék, hogy nálam csak a legjobb gyártmányú gépek kaphatók feltűnő olcsó árakban, esetleg kedvező részle-fizetés mellett is. Javítások legszakosabban, jutányosan elkészítetnek. — Miellegjavításokat állami hitelesítéssel vállalok. Sírácokat olcsón készítek. — Szíves pártfogást kérek

Hammer Zsigmond
lakatos, műszerész és mérlegkészítő

Arad, Boros Béni-tér 2. sz.

Telefon 370. 1928

„MODIANO”
CLUBSPECIALITÉ

A LEGDRÁGÁBB
DE
A LEGJOBBA!

Orvosi tanácsra így a hívelyek mint a laposokk nyomatlanok, de mindenikben benne van visznyomással a védjegy és a gyáros aláírása: S. Modiano

„MATTEINE“

poloska- és molyirtó vállalat

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások főreg elleni biztosítását csekély évi bérért. Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett.

2792

ARAD, Tabajdi Károly-utca 1. szám.

Telefon 10-43.

Telefon 10-43.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ha az apró hirdetés felvétele a kiadóhivatalban, vésztári az apró hirdetésnek semmi különleges díj nem jár — a szöveg a szöveg elír — vagy levélblyegben. Tudakoztatni a hirdetés néma mindenkor lehet. Levélben megkeresésről, (a jelzés levélben érkezik) levélblyegben csomag a kiadóhivatal, az esetben, vállalkozásig csatlakozó. Az apró hirdetésnek díja a szöveg néma néma: számított minden szöveg 4 fillér, vasárnaponként 3 fillér. A legkisebb hirdetés 20 fillér. A vasárnaponkénti hirdetés díja a kért díjhoz képest kétszeres. Az apró hirdetésnek díja kétszeres. A hirdetés a kiadóhivatalban díjmentesen megkeresendő. HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Kiadóhivatal: József tér 12. sz.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Számjegyzőség: 257. sz.

LEVELEZÉS.

„Csilla“
Jelligán levél van főpostán, kérem átvenni 2859

ELLÁTÁS.

Jó ebédkosztot kaphat 2-3 személy házon kívül: Sárosi-utca 7., ajtó 2. 2859

KIADÓ LAKÁS.

Új intézmény Aradon!
Lakásnyilvántartási iroda Deák Ferenc utca 8. (Mese- és Boy-vállalat) Lakást kiadóknak és keresőknek figyelmébe ajánlva. Eredményesen csekély díj-szabás. Telefon 816 2849

3 szobás utcai lakás fürdőszobával, zárt folyosóval augusztusra kiadó. Középutca 8 2844

2 szoba, előszobás modern utcai lakás esetleg egy 4 szoba-, előszoba-, fürdőszoba-stb.-ből álló meg szoba lakás Dezső-utca 4/c sz. m. alatt azonnal kiadó. 2858

Két utcai szoba, konyha mellékhelyiséggel, vízvezetékkel Nagy Sándor utca 5. sz. alatt kiadó. 2871

Egy különbejárati csinosan burorozott szoba azonnal kiadó. Forray-u. 2/a földszint. 2820

Kiadó lakás. Andrássy-tér 25. sz. házban (Neuman-palota) egy 5 szobából álló II. emeleti utcai erkélyes lakás november 1-re kiadó. Bővebbet Neuman testvérek városi irodájában. 2812

ÜZLETEK.

Szálloda kevés kézpézzsel jutányos áron családi okok miatt, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2860

ALKALMAZÁST NYER.

Nemzetül és magyarul beszélő polgári iskolát végzett 14-15 éves fiú, gyakornoknak felvételt. Ajánlatok a Délmagyarországi Hajlított Fabutorgyár Rézvénytársasághoz, Pankotára küldendők. 2847

ALKALMAZÁST KERES.

Egy 20 éves 2860 fűszer-, csemege- és rövidáru kereskedő segéd, állandó alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Egy jobb családból való leány, ki a főzésben is jártas, állást keres. Fizetés 36 kor. Cím a kiadóhivatalban. 2857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szebeni szalami kapható a Szabadság-téren a 13 vértá u. szobor mellett április 30-és május 1-én. 2848

Az „Orsoval halhoz.“
Legnagyobb halakivittel
Luttwák József
déligyümölcs és magyar termények kivitele
ARAD, Árpád-tér 1. sz.
(a zsidótemplom épületben.)
Interurban telefon: 615.

Hozzászoktattam a nagyérdemű közönséget, hogy csak eleven halakat egyen, ennél fogva a közönség kedvére egész héten a legkiválóbb eleven halak beszerzésén fáradoztam. Ez sikerült és holnap három hordó legfinomabb eleven hal érkezik ázletembe. A meleg időre való tekintettel kérem a n. ó. közönséget, hogy halzsűkségletét eleven halakban csütörtök délután beszerzési szives-edjék. Ha a nagyérdemű közönség ebbeli törekvéseiben nem tárogat, úgy a jövőben eleven halakat nem fogok hozni. — a na ykötésre és fáradságra való tekintettel. — To. ábba tudatom, hogy egy wagon frisa narancs érkezik, mely befozésre is alkalmas; ugyisintén friss burgonya, borsó a legújabbabb árban. Tisztelettel Luttwák József, Arad, Árpád-tér, zsidótemplom sarok. 2861

Nyomtatványok
csinos kivitelben készíthetők az Aradi nyomda r. t.-nél

Üzlet-áthelyezés!

Vas- és réz-butor gyári helyiségünket Zrinyi utca (báró Bohus-palotával szemben)

áthelyeztük és ajánljuk a n. ó. közönségnek saját gyártmányainkat vas- és réz-butorokban, kerti butorok, internátus-, kórház- és szálloda-bereken ezések szolid és erős kivitelben. Sodrony-ágybetétek vas- és fakereitek minden méretben a legerősebb kivitelben kaphatók. Bivállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket. 2871

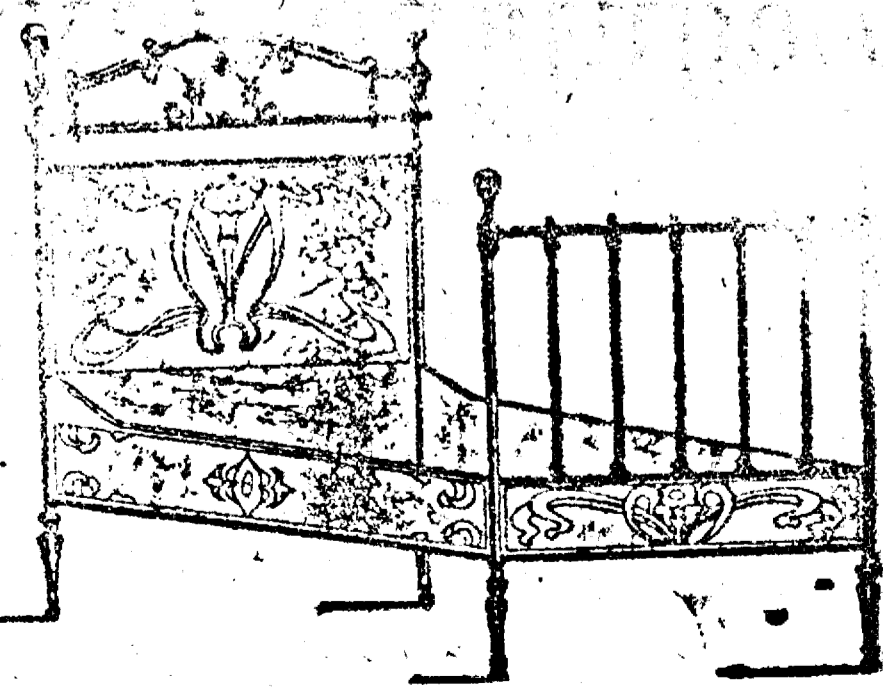
Gyárhelyiség: Aulich L.-u. 14. Üzlethelyiség: Zrinyi-u. Gyári telefon 423.

Képes árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel:

Fleischer Testvérek
vas- és rézbutor-gyárosok.

Alapított 1893-ik évben

Alapított 1845.

Telefon 457. szám.

Neumann M.

uri szabó, cs. és kir. udvari kamarai szállító,

9471

férfi-, fiu- és leánykaruha-telepe ARAD.

Elismert legjobb minőségű áruk kifogástalan kivitelben. Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre. Raktárak az ország minden nagyobb városában. A tavaszi nagy képes árjegyzék megjelent. Kivánatra ingyen és bérmentve.

Költözködés alkalmából

2828

Eiser Sándor Arad,

Telefon
222.

Weitzer János-u. 2.

Telefon
222.

a legrégebb és a legnagyobb különlegességi üzlet világítási tárgyokban ajánlja dusan felszerelt raktárát a legdivatosabb csillárokból villany-, gáz- és acetilén-világításhoz, továbbá villany-, gáz- és acetilén főző, valamint vasalási készülékekben. Ugyezintén minden e szamába tartozó üvegáru- és armaturákban nagy raktár. A magyar gázizzófény részvénytársaság welsbachi Dr. Auer Károly szabadalma egyedüli előadója.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

==== ARAD. ====

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legujabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

1665

Gyászruhák és gyászbuzok.

Szabott árak!

Telefon 238.